Poštnina plačana v gotovini

Cena Din 1·—

Slovenski dom

Štev. 149 V Ljubljani, ponedeljek, 5. julija 1937 Leto II.

Nad petdeset tisoč Slovencev spremlja svojega vladika k večnemu pokoju

Ljubljana, 5. julija.

Vladika nadškof dr. A. B. Jeglič je tudi včeraj ves dan in danes prav do osme ure dopoldne, ko so zaprli velika vrata nadškofijske palače, bil v svojem smrtnem spanju deležen obiskov tisočerih množic, ki so prihajale od vseh strani, da se zadnjič poslove od svojega velikega slovenskega moža. Skozi 45 ur so skupaj trajali ti obiski, ki niso prenehali niti za trenutek, dolga vrsta kropilcev se niti malo ni pretrgala, vsako uro je tiho drselo mimo zadnje postelje v njegovem knezoškofijskem domovanju čez 1000 ljudi. Tako je pokojnega vladiko obiskalo ob mrtvaškem odru do 50.000 ljudi.

Obraz pokojnika se je sicer na zunaj že nekoliko spremenil, toda celoten izraz je bil še zmerom njegov. Stražo ob odru so včeraj prevzeli njegovi fantje v novih krojih, ki so se v tej službi izmenjavali vsakih 20 minut. Zadnjikrat je naš veliki nadškof, ki je tako ljubil ravno slovenske fante, ki jih je bodril in hrabril v njih najbridkejših dneh, bil obkrožen od njih samih.

Zraven mrtvaškega odra so položili tudi vsa visoka odlikovanja velikega pokjnika, tako red sv. Save I. stopnje, red Karadjordjeve zvezde IV. stopnje, red Belega orla II. stopnje, ki mu jih je vse podelil pokojni naš kralj Aleksander za vse neizmerne zasluge, ki jih je Jeglič imel pri zgraditvi naše države. Prav tako je na mali mizici ob mrtvaškem odru ležal njegov škofovski klobuk, dočim so mu palico položili v krsto poleg trupla.

Novomašniki ob odru

Včeraj je bila v stolnici izvršena slovesnost posvetitve novih letošnjih novomašnikov. Po končanih obredih so se vsi novomašniki, skupaj 25, napotili s svojim škofom dr. Rožmanom na čelu v škofijski dvorec, kjer so ob mrtvaškem odru opravili skupaj s škofom molitev »Iz globočine...« Ganljiv je bil tudi trenutek, ko so se danes zjutraj ob 6 zbrali okrog odra številni verniki, ki so prisostvovali sveti maši, ki jo je ob odru za pokojnika daroval škof dr. Rožman.

Gozd vencev

Okrog odra so včeraj in prejšnji dan položili celo vrsto lepih vencev, ki so jih poklonili visokemu pokojniku njegovi častilci in razne ustanove. Najlepši izmed vseh je bil venec Narodnega predstavništva kr. Jugoslavije, sestavljen iz samih rdečih nageljnov, obkrožen z belimi lilijami, iz katerih so se dvigali štirje veliki pozlačeni klasi. Tudi Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani je svojemu utemeljitelju in pokrovitelju poklonila lep venec v slovenskih barvah, sestavljen iz samih domačih poljskih rož, belih marjetic, plavih podleskov ter rdečih nageljnov, vse skupaj pa poveličuje šop dozorelega pšeničnega klasja. Lep venec iz samih belih lilij je poklonil minister dr. Krek. Lepe vence v slovenskih barvah so položili ob krsto kočevski Slovenci, dalje vojni invalidi svojemu častnemu članu, mesto Kamnik; I. del. konzumno društvo v Ljubljani je položilo venec v obliki velikega srca, iz katerega je rastlo žitno klasje. Tudi mesta Ljubljana, Celje in Maribor so poklonila vence v jugoslovanskih barvah, dalje občina Višnja gora, župnija Šmarje, kat. prosv. društvo Hrastnik ter številni drugi. Rojstna občina pokojnika, Begunje na Gorenjskem, je položila ob oder krasen venec, spleten iz planinskih rož, dočim je ženska kaznilnica v Begunjah svojemu kuratu položila ob zadnje počivališče največji venec iz samih krasnih belih lilij.

Vsa sprejemna dvorana v škofiji, kjer je ležal te dni veliki naš pokojnik, je sploh izgledala zadnji dan kot en sam velik slovenski vrt, sredi katerega je ležal največji Slovenec vladika Jeglič.

15 škofov na pogrebu

Na pogreb pokojnika so prišli iz države in inozemstva številni visoki gosti, tako iz Belgrada nuncij dr. Pellegrinetti, celovška škofa dr. Adam Hefter in dr. Rohracher Andrej, goriški nadškof dr. Margotti, belgrajski nadškof dr. Ujčič, zagrebški nadškof-koadjutor dr. Stepinac, skopeljski škof dr. Gnidovec, krški škof dr. Srebrnič, senjski škof dr. dr. Burič, subotiški škof Budanovič, djakovski škof Akšamovič. Med prvimi je prišel v Ljubljano na pogreb mariborski škof dr. Tomažič.

Pogrebci iz cele Slovenije

Z dežele so danes zjutraj pričeli v množicah prihajati pogrebci iz najrazličnejših krajev ter zastopniki najrazličnejših stanov. Zlasti Dolenjci so prišli na pogreb v velikem številu, jutranji dolenjski vlak so morali celo razdeliti na dva dela, da je tako mogel pripeljati v Ljubljano vso množico potnikov. Tudi drugi vlaki, ki so zjutraj prišli v Ljubljano, so bili vsi močno ojačani. Na glavnem kolodvoru računajo, da je z vsemi vlaki prišlo danes na pogreb daleč nad 5000 pogrebcev poleg ostalih rednih potnikov. Iz mnogih krajev so seveda ljudje prišli v Ljubljano z avtobusi, s tovornimi in osebnimi avtomobili, zlasti številno so bili pa zastopani pogrebci iz kamniškega in kranjskega okraja, ki so večinoma prišli v Ljubljano s kolesi. Vsa bližnja ljubljanska okolica pa je seveda prišla v Ljubljano peš. Računajo, da se bo pogreba udeležilo nad 50.0000 ljudi.

Zadnje molitve ob mrtvaškem odru

Nekoliko pred 9. dopoldne so se okrog mrtvaškega odra v škofijskem dvoru zbrali številni duhovniki s svojimi škofi, nadškofi in papeškim nuncijem dr. Pelegrinettijem na čelu, ki so opravili tam zadnje molitve, preden se je veliki pokojnik zadnjič poslovil iz svojega škofijskega dvorca, kjer je prebival in vladikoval nad dolgih 30 let.

Nato so krsto s truplom pokojnika pokrili. Začel se je sprevod v stolnico, eden najganljivejših trenutkov, kar jih je v zadnjih desetletjih doživela ljubljanska škofijska palača. Na čelu sprevoda so šli številni ljubljanski in podeželski duhovniki, ki so povečini vsi prihiteli v Ljubljano, da spremijo svojega velikega gospoda na božjo njivo. Sledili so v sprevodu kanoniki, nato 15 jugoslovanskih in inozemskih škofov, opat dr. Kostelc iz Stične, za njimi celokupni stolni kapitelj v žalnih ornatih in s svojim škofom dr. Rožmanom v sredini.

Sledila je skupina bogoslovcev, ki so na rokah nosili preprosto leseno krsto s truplom velikega pokojnika. Njim ob strani so nosili bogoslovci po štiri velike svetiljke na vsaki strani ter po troje velikih sveč na vsaki strani. Razen tega je kot častna straža spremljala krsto s pokojnikom mala četica slovenskih fantov v novih krojih fantovskih odsekov.

Sprevod se je iz škofijskega dvorca počasi in med petjem žalostink pomikal skozi glavna vhodna vrata v stolnico, kjer so krsto s truplom pokojnika položili pod glavno veliko kupolo. Krsto so zopet obstopili bogoslovci z velikimi svečami in svetilkami, ob straneh pa so uslužbenci pogrebnega zavoda na črnih žametnih blazinicah držali vsa visoka državna odlikovanja, ki jih je pokojnik za življenja za svoje plodovito in za narod in državo koristno in zaslužno delo prejel. V vrsti častnih odlikovanj je odlično mesto zavzemal tudi pokojnikov nadškofijski klobuk.

Dostojanstveniki v stolnici

Že dolgo pred začetkom žalnih obredov so se začeli v stolnici zbirati najodličnejši predstavniki našega javnega življenja, oblasti in ustanov.

V prvi vrsti je sedel zastopnik Nj. Vel. kralja ljubljanski divizijski general Tonič.

Takoj za njim so sedeli na levi strani v prvih klopeh zastopniki kraljevske vlade, ministri dr. Korošec, dr. Krek in Djuro Jankovič, na desni strani pa ban dr. Natlačen in podban dr. Majcen.

V sledeči klopi so sedeli zastopniki narodnega predstavništva, in sicer za Narodno skupščino podpredsednik dr. Franjo Markič, poslanca dr. Veble in dr. Koce, za senat pa senatorji Hribar, Djura Kotur in Kukuljevič Saksinski. V isti vrsti na drugi strani je bil zbran polnoštevilno ljubljanski konzularni zbor, številni vseučiliški profesorji z rektorjem dr. Kušejem na čelu ter z dekani vseh fakultet. Desno stran prvih klopi je vso zasedel ljubljanski častniški zbor v slovesnih uniformah, levo stran v isti vrsti pa vsi načelniki banske uprave ter zastopniki drugih visokih ljubljanskih državnih ustanov.

Na levici v sredini cerkve so sedeli zastopnik ministra pravde, predsednik apelacijskega sodišča dr. Golia, dalje podpredsednik apelac. sodišča dr. Mastnak, za državno tožilstvo dr. Ogorevc in dr. Lavrenčak, na desni strani pa ljubljanski župan dr. Adlešič, podžupan dr. Ravnihar, takoj za njim mariborski župan dr. Juvan, celjski župan Mihelčič ter zastopnika Županske zveze, župana Novak in Umnik, predsednik Kmečke zveze poslanec Brodar.

Razen tega so prišli k slovesni maši zadušnici tudi številni zastopniki drugih ljubljanskih ustanov in zavodov, tako zlasti poštni ravnatelj dr. Vagaja, železniški ravnatelj dr. Fatur, ravnatelj Poštne hranilnice dr. Vidmar, upravnik policije dr. Hacin, okrajni glavar za okolico dr. Maršič, rudarski glavar ing. Močnik in dr.

Posebno močno je bilo zastopstvo akademskega starešinstva, Akademske zveze, za Prosvetno zvezo dr. Lukman, za Katoliško akcijo dr. Žitko, za Društvo Jeglič predsednik Hvastja, močna deputacija škofijskih zavodov v Št. Vidu nad Ljubljano, zastopstvo gasilcev, bojevnikov in invalidov i. t. d.

Častno mesto v cerkvi so zavzeli bližnji pokojnikovi sorodniki.

Nuncij Pelegrinetti daruje žalno sv. mašo

Po prihodu v cerkev je papeški nuncij msgr. Hermenegild Pelegrinetti daroval za pokojnika žalno sv. mašo. Pri tem opravilu mu je stregel ravnatelj škofijske pisarne g. Jagodic z vsem ljubljanskim stolnim kapitljem.

Med sv. mašo je na koru pel stolni cerkveni pevski zbor pod vodstvom pevovodja dr. Premrla.

Po končani sv. maši zadušnici je imel cerkven govor mariborski škof dr. Tomažič, ki je poveličeval delo pokojnika na cerkvenem polju, zlasti njegove velike zasluge za verski in nravni preporod slovenskega naroda.

Množice se zbirajo ob cestah

Takoj zjutraj so se začele polniti ljubljanske ulice okrog škofije s stotinami pogrebcev, ki so prihiteli z vseh strani, da zadnjič spremijo svojega priljubljenega pokojnega nadškofa. Policija je morala pred začetkom pogreba daleč naokrog zapreti za vsak promet vse ceste in ulice, ki vodijo proti škofiji. V neposredni bliižni stolnice in v sosednjih ulicah so se na posameznih zbirališčih začeli zbirati številni zastopniki posameznih stanov, društev in korporacij, naši gasilci, v novih krojih člani fantovskih odsekov, vsa ljubljanska šolska mladina, vse Marijine družbe ter množica drugih vernikov.

Nad 300 zastav v sprevodu

Okrog Zmajskega mosta so se kmalu po 9. začele zbirati številne zastave z mesta in dežele, ki so jih s seboj prinesli zastopniki posameznih društev.

Prvo skupino zastav so tvorila ljubljansko pevsko društvo »Ljubljana«, pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«, pevsko društvo »Slavec« ter društvo »Jeglič«.

Sledile so gasilske zastave posameznih društev, in sicer gasilskih čet iz Novega mesta, Iga, Bleda, Koroške Bele, Višnje gore, Krke, Zg. Brnika, Motnika, Stare Vrhnike, Maribora, Tržiča, Dolenjega Logatca, zastava gasilcev iz Rovt, Dobrniča, Kovorja, iz Radovljice, Borovnice, Litije, Šmarja pri Jelšah, Ponikve pri Trebelnjem, Šmartna pri Litiji, Jurjevice pri Kočevju, Boh. Bistrice, Komende, dalje lepa zastava gasilske čete KID z Jesenic, zastava gasilcev Ljubljana-mesto, zastava gasilske župe iz Kaminka in neštevilne druge gasilske zastave, ki so ob času našega poročila še zmerom prihajale na zbirališče. Vse zastave so bile ovite v črne žalne trakove.

Sledečo skupino zastav so tvorile zastave Društva rokodelskih pomočnikov iz Ljubljane, potem pa številne zastave naših prosvetnih društev in zastave bivših orlovskih društev ter sedanjih fantovskih odsekov, vsem na čelu pa zastava sv. Mihaela, ljubljanske Prosvetne zveze.

Z zastavami so prišla v Ljubljano naslednja društva fantovskih odsekov in prosvetna društva: **Šmarje pri Jelšah, Škofja Loka, Moravče, Domžale, Tržič, Koroška Bela, št. Jurij ob Taboru, Črnomelj, Jesenice, Kranj, Cerknica, Mladinski dom-Kodeljevo, Kovor, Šmartno pri Litiji, Šmihel pri Novem mestu, Homec, Ljubljana-mesto, Trbovlje, Novo mesto, Litija, Št. Vid nad Lj., Sv. Jakob v Ljubljani, Zagorje, Mengeš, Vič, Sv. Peter v Lj., Komenda, Borovnica, Sostro, Vače, D. M. v Polju, Dol. Logatec, Hotederšica, Brezovica, Vodice, zastave prosvetnih društev iz Šmartnega pri Litiji, iz Kranja, Križev, Dola pri Lj., Kamnika, čitalnica iz št. Vida nad Lj., Šenčur pri Kranju, Preska, Dob pri Domžalah, Sv. Peter v Lj., Tržič, Škofja Loka, Št. Jernej na Dol., Domžale, Ljubljana-Šiška, Vrhnika, Šmartno pri Kranju, Cerklje pri Kranju, Radovljica, Sveta Helena, Mirna, Trebnje, Moravče, Gorje, Vavta vas, Mladinski dom iz Lj., Sv. Krištof iz Lj., Krekovo prosv. društvo iz Jesenic, Prosveta iz D. M. v Polju, tretji red iz Vrhnike, zastave iz Ribnice, Novega mesta, Železnikov ter še nepregledna vrsta drugih zastav, ki ob času, ko pišemo to poročilo, še zmerom prihajajo na določena zbirališča in se pripravljajo za skupen odhod k pogrebu.**

Sprevod se začenja

Žalni obredi v stolnici so bili okrog 11. dop. končani, nakar se je takoj pričel razvijati veličastni žalni sprevod, ki je šel iz stolnice mimo škofijskega dvorca in magistrata po Stritarjevi ulici na Marijin trg in dalje po Prešernovi ulici pred pošto, odtod skozi Tyršovo in Masarykovo cesto mimo glavnega kolodvora proti pokopališču k Sv. Križu. Vse ulice, skozi katere se je ta ogromni sprevod, ki je v njem brez vsakega pretiravanja korakalo in ga v špalirju gledalo daleč nad 50.000 ljudi, so bile ogrnjene v črnino. Niti ene hiše ni bilo ob vseh teh cestah in ulicah, ki ne bi imela črne zastave. Vsi trgovski lokali so bili med časom pogreba zaprti. Slovenija in Ljubljana sta s pogrebno manifestacijo dokazali, da se zavedata izgube, ki je s to smrtjo zadela slovenski narod.

Nadaljnja poročila in slike v 2. izdaji.

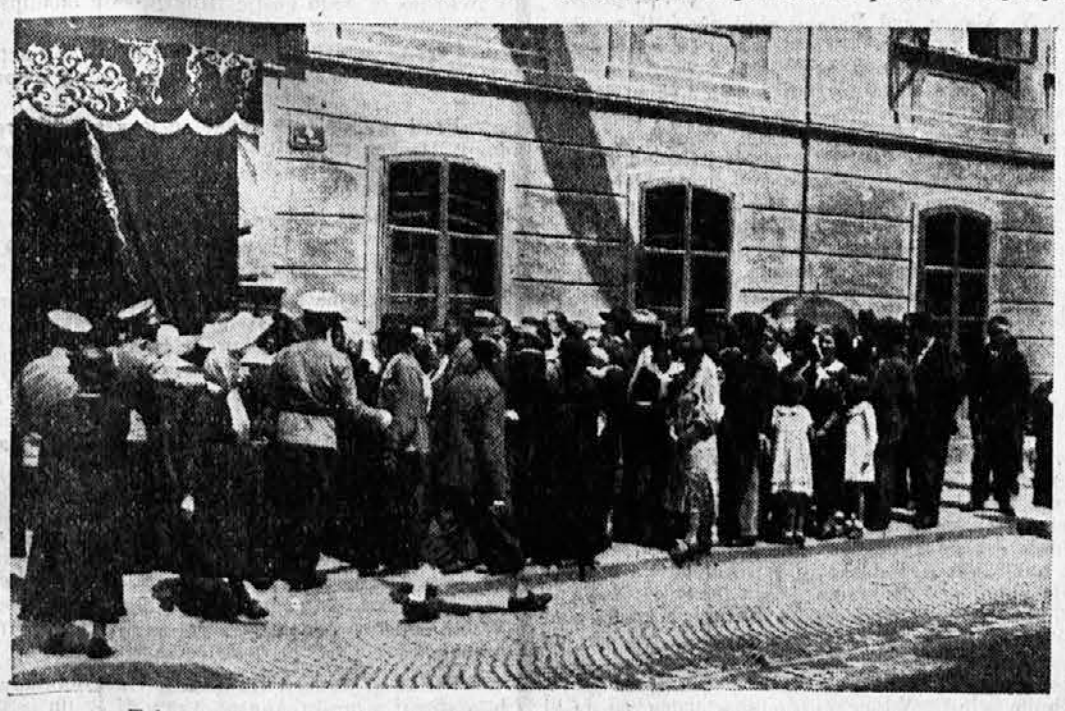

Tako je morala policija urejevati naval kropivcev pred škofijsko palačo...

Čiščenje med sovjetskim razumništvom

London, 5. julija. AA. (Havas.) Po poročilih iz Moskve se tamkaj čiščenje še zmerom nadaljuje, zlasti v znanstvenih, književniških in časnikarskih krogih. Tako so odstavili Jakoba Agramova, pomočnika komisaria za notranje zadeve, Georgija Prokofijeva, pomočnika prometnega komisarja, in Akadija Rozenholca, ljudskega komisarja za zunanjo trgovino. Tudi v komisarijatu za zunanje zadeve postopno odstranjajo stare sodelavce bivšega podkomisarja Preštinskega. Tako so odstranili Borisa Mirovana, podravnatelja tiskovne odseka in ga poslali neznanokam. Isto usodo je doživel tudi David Stern, ravnatelj drugega odseka za zahodno politiko, kamor spada tudi Nemčija.

Po nadaljnjih poročilih iz Moskve so tamkaj aretirali mnogo znanih književnikov. Tako so zaprli Kirsona in Litovskega, šefa odbora za repertoar moskovskega gledališča. Prijeli so tudi akademika Deržavina in dopisnega člana akademije Obmorskega, češ da sta trockistom dovolila, da spremenijo v propagandne namene novi besednjak ruskega jezika. Arosijev, ravnatelj »Voxa«, društva za kulturno zvezo s tujino, je še zmerom »bolan«.

Časopisni napad na profesorja Pletneva, Stalinovega osebnega zdravnika, se je izjalovil. Prof. Pletnevu so očitali kršitev javne morale.

Dalje so odstavili novinarja Kovalskega, šefa političnega odseka »Izvestij«, dalje Zaslavskega, Lapinskega in še več drugih.

Zadnje čase so se v tujini razširili glasovi, da so Radeka pred dvema mesecema pomilostili, češ da je podal nekatera odkritja v zvezi z afero Tuhačevskega. Toda huda kampanja listov proti Radeku, Buharinu in Rikovu daje sklepati, da to ne bo držalo.

Vesti iz Belgrada

Belgrad, 5. julija. Na posredovanje obeh slovenskih ministrov dr. Antona Korošca in dr. Mihe Kreka je finančni minister dr. Dušan Letica izdal odlok, da smejo naši dvolastniki v širšem smislu besede spravljati z avstrijske in madjarske strani preko meje vse svoje pridelke z dvolastniških posestev onstran meje v našo državo brez vsakih carinskih davščin.

Sofija, 5. julija. m. Skupina članov sofijske opere bo te dni odpotovala v Jugoslavijo. Verjetno je, da se bodo člani sofijske opere oglasili tudi v Ljubljani.

Slovenjgradec spominu velikega slovenskega vladike

Slovenjgradec, 5. julija.

Za celjskim taborom mož in fantov je tudi Slovenjgradec doživel nič manj veličastno prireditev včeraj, ko so se zbrale v našem mestu ogromne množice ljudstva od blizu in daleč. Vse mesto je bilo v znamenju počastitve spomina na velikega slovenskega vladiko nadškofa dr. A. B. Jegliča, vse zavito v zastave s črnim florom.

Jegličev tabor v Slovenjgradcu je počastil s svojim prihodom tudi notranji minister **dr. Anton Korošec**, ki mu je bil dopoldne ob pol 10 prirejen najsvečanejši sprejem na Šmartinski cesti. Ko se je pripeljal z avtomobilom, je vsa množica vzvalovila v mogočen in navdušen pozdrav slovenskemu voditelju. Prvi ga je pozdravil župan **dr. Picej**, ki mu je v znak priznanja za njegove velike zasluge izročil srebrno plaketo, na kateri je izražen sklep občinskega odbora iz Slovenjgradca, **da postane g. minister častni občan slovenjgraški.** Minister dr. Korošec se je v prisrčne mgovoru zahvalil za to čast, ki mu jo je izkazal Slovenjgradec, kot zunanji znak tega svojega veselja pa je **podaril 5.000 dinarjev za mestne reveže.**

Dolg sprevod, obdan na obeh straneh z gostim špalirjem, se je pomaknil nato proti slavnostni tribuni. Dekleta so odela vse v cvetje, narodne noše pa so dajale svojega pristnega povdarka svečanosti.

Narodni Jegličev tabor je po sv. maši otvoril upravitelj meščanske šole **g. Ivan Teuerschuh** s slavnostnim nagovorom, v katerem je povdaril velike zasluge velikega slovenskega cerkvenega kneza dr. A. B. Jegliča. Za njim pa je nastopil s svojim globoko zasnovanim govorom, ki ga je posvetil nadškofu dr. Jegliču, notranji minister dr. Anton Korošec. Med drugim je izvajal:

Govor ministra dr. Korošca

Drage Slovenke in dragi Slovenci! Današnji dan je bil namenjen, da obudimo spomin na one težke čase, a za našo zgodovino tako svetle in usodne, ko je pred dvajsetimi leti osvobodilno gibanje razgibalo ves naš narod. A kako naj bi danes govoril o oni dobi, da ne bi stopil pred nas danes že svetniški lik našega velikega vladike dr. Antona Bonaventure Jegliča! V ljubljanskem škofijskem dvorcu leži njegovo truplo, njegov narod prihaja v trumah, da vzame slovo od svojega vodnika, učitelja, vzgojitelja, preporoditelja. — Čeprav vemo, da so človeškemu življenju postavljene meje, nas je v globino presunila njegova smrt. Iz naše srede se je izvil in šel k svojemu Stvarniku, ko je še pred petimi dnevi s tako neupogljivo silo svojega duha razvnemal, bodril in navduševal mladino, da je bil med mladimi najbolj mlad. Ob njegovi smrti smo zvedeli, kako srčno je želel in prosil Boga, da bi na celjskem taboru govoril možem in fantom, tako govoril, da bi ga vsi razumeli, dobro razumeli, prav razumeli. Tako srčno želeti in hoteti govoriti narodu, da ga ves narod razume, dobro in prav razume, to je klic poslanstva božjega! Apostolom je Bog dal zagotovilo, da bodo tako govorili, da jih bo vsakdo razumel. Tako misli in občuti samo tisti, kdor je izšel iz naroda in se hotel vsega narodu dati, zanj živeti, se zanj žrtvovati. In tak je bil naš vladika vso svojo življenjsko dobo. Bilo bi nepotrebno, da bi danes razgrinjal pred vami sliko tega poslanca božjega, ki ga je Bog dal narodu v času, ko ga je najbolj potreboval.

Današnji dan je bil namenjen proslavi osvobodilnega gibanja. In zopet stopa ob tej misli pred nas visoki in svetli lik dr. Antona Bonaventure Jegliča. Ako ne bi bilo njegove odločilne borbenosti, nikoli ne bi bila majniška ideja tako zajela vsega naroda do poslednje kmečke ženice, kakor ga je. On je s svojim junaškim pozivom storil, da je šel ves narod v boj. Njegova velika avtoriteta je bila, proti kateri takratni mogotci in vlastodržci niso upali nastopiti, čeprav so snovali naklepe, kako bi ga odstranili z njegovega nadpastirskega mesta, na katerem je opravljal svoje duhovno in narodno poslanstvo.

Ko izgine sodobnik v mrak prošlosti, ko ga vzamejo vase zemeljske moči, ostane njegov spomin še živ v rodbini, ki ga je izgubila, med bližnjimi svojci in prijatelji, dokler tudi pri teh čas ne pokrije pozabljenja njegovega groba. Kdo ve potem, da so živeli, da so bili na svetu? Dr. Anton Bonaventura Jeglič pa ne bo nikoli padel v mrak pozabljenja in prošlosti. Med zgodovinskimi liki, ki bodo večno živeli v našem narodu, bo dr. Jeglič ostal vedno najvidnejši. Še po svoji smrti bo oplajal narod s svojim delom. V njegovem imenu, v njegovem izrednem, stoletnem pojavu bo našel naš narod uteho tudi v najhujših dneh. Naš veliki vladika! V imenu tvojega naroda: hvala ti!

Ko smo pred dvema letoma prišli na vlado, drage Slovenke in dragi Slovenci, smo napeli vse sile, da ustvarimo in uresničimo v vsakem oziru narodovo voljo. Mnogo smo dosegli, mnogo je ostalo še neizvršenega.

Ali mi smo mirni. Ko smo ustvarili najprej prvi pogoj, da se je vrnilo v ljudstvo pomirjenje, smo se obrnili z vso silo na gospodarsko polje ter se posebno zavzeli za kmetska in delavska vprašanja. Marsikaj se je zgodilo in se je obrnilo na bolje, marsikaj se bo še zgodilo in se še mora zgoditi, in ker se zavedamo, da je kmet steber države, da je 80% prebivalstva kmetov in da izvira vsa moč države iz kmeta, smo skušali najprej doseči, da dvignemo poljedelstvo, da bo mogel kmet vsaj dihati. Ker smo agrarna država, ki je navezana na prodajo svojih proizvodov v inozemstvu, je bila prva skrb vlade, da z revizijo dosedanjih pogodb in s sklepanjem novih ustvari pogoje za boljši trg. Sklenili smo v tem času nič manj kot 26 novih trgovinskih pogodb oziroma sporazumov s 13 različnimi državami. Ustvarili smo nove možnosti za ugodnejšo prodajo naših zemljiških pridelkov. V začetku smo se seveda morali težko boriti s sankcijami, katere nam je naložila Zveza narodov in katere je naša država kot članica Zveze narodov izvajala lojalno.

Ena največjih socialnih reform, kar jih je bilo kdaj izvedenih, je kmetska zaščita. Država je podvzela najdalekosežnejše ukrepe, da reši in podpre kmeta, ki je bil prišel na rob propada.

Enako skrb pa smo posvečali tudi delavstvu. Z uredbo o minimalnih mezdah smo zaščitili delavca pred izkoriščanjem s strani kapitala, ki je največkrat v rokah tujcev. Toda danes ne bi bilo na mestu, če bi se spuščal v naštevanje vsega dela, ki ga je izvršila vlada v teku teh dveh let in ki ga misli še izvesti v bližnji bodočnosti. Saj je današnji dan namenjen spominu velikega slovenskega škofa dr. Jegliča in proslavi naše nacionalne borbe za osvobojenje. Kakor pred dvajsetimi leti, nas tudi danes prevzema volja, da mora biti naš narod na svoji zemlji svoj gospod, nikomur suženj. Zato danes, ko obhajamo spomin na majniško besedo, ponovno kličemo, da majniška misel ne sme v nas nikoli zamreti. V državni skupnosti z brati Hrvati in Srbi hočemo ustvariti boljšo bodočnost.

Naš program je: delo in zopet delo, kakor ga občudujemo v našem velikem pokojniku dr. Jegliču!

Viharno odobravanje, ki je sledilo govoru ministra dr. Korošca, se kar ni moglo poleči. Vsa množica je vzklikala kakor iz enega grla ter dajala duška svojemu voditelju v globoki veri v boljšo bodočnost.

Za njim so govorili še bivši predsednik mariborske oblasti **dr. Leskovar** iz Maribora, **g. Marko Kranjc** iz Maribora, in **g. Pernuš**, župan iz Vuzenice. Veličastnega tabora v Slovenjgradcu pa se je udeležil tudi podpredsednik narodne skupščine **Franjo Markič**, ki je tudi prišel v Slovenijo na Jegličev pogreb.

Protituberkulozna prireditev na Golniku

Golnik, 15. julija.

Ceste, ki se vijejo od treh strani proti Golniku, od kriške, kranjske in trsteniške, so včeraj popoldne nenavadno spet oživele. Iz vseh okoliških vasi so prihajali gostje na Golnik, kjer je imelo protituberkulozno društvo svojo tradicionalno vsakoletno prireditev. Kakor vsako leto, tako je bila ta prireditev tudi letos izredno dobro obiskana, saj je tudi v podstoržiških vaseh nič manj smisla za človekoljubno delo in za podpiranje vsega, kar služi temu namenu. Morda Golnik sam s svojim, sicer neupravičeno strašilnim imenom nekoliko pripomore k temu, da je ravno tu v hladnem in svežem zavetju bukovih gozdov še nekoliko več smisla za delo in za podpiranje dela, ki ga opravlja Protituberkulozna liga, kakor pa povsod drugod.

Že kmalu popoldne so se začeli zbirati ljudje iz vseh okoliških krajev v senčnem zavetišču ob cesti pod zdraviliščem. Niso bili to samo fantje, kakršni hodijo navadno na hrupne veselice, ki jih tudi tu v naši okolici nikdar še ni bilo premalo — saj tudi ne upam trditi, da jih je ravno preveč — ne, niso prišli sem samo korajžni fantje in razposajena dekleta, bilo je poleg običajnih obiskovalcev razigranih prireditev tudi vse polno šolske mladine, ki je prišla na Golnik — oprostite, pod Golnik — pod vodstvom svojih učiteljev in učiteljic, posebno iz Križa. Prišle so peš od daleč celo stare ženice, ki jih na vsako hrupnejšo prireditev gotovo ni.

Okoli 4 popoldne so za uvod nastopili šolski otroci iz Križa, najprej starejši, peti in šesti razred, za njimi tudi najmlajši, ki pa jih število občinstvo, ki tudi ni tako neizbirčno in nekritično, ravno tako ni prav nič oviralo, da ne bi mogli podati one ljubke prisrčnosti v pesmi in nastopu samem, kakor so jo pokazali. In res zaslužijo ti otroci in njihovi učitelji iz Križa vso pohvalo, saj so naravnost že kar pravi mojstri v nastopih. Človek, posebno tisti, ki ni navajen mnogo hoditi tu po teh naših vaseh, se kar ne more načuditi točnosti, s katero so ti otroci izvajale ljubke domače pesmice. Da, tako so nastopili, kakor da se v šoli res ne bi morali ničesar drugega še učiti, kakor samo petja in igric.

Slava velikemu knezu Jeglču!

Navzočne, ki so med tem že napolnili obširen prostor že kar do roba velike »dvorane« pod milim nebom, je nato v lepih besedah nagovoril primarij golniškega zdravilišča g. **dr. Neubauer.** V začetku se je v globoki zamisli spomnil na velikega slovenskega knezoškofa dr. A. B. Jegliča, ki je te dni dokončal svojo dolgo in plodonosno življenjsko pot. To je bila pot, po katerih je stopal mož, poln ljubezni do vsega, kar more prinesti našemu narodu boljše dni, mož močne vere v vse naše ideale, mož, ki je s svojo mehko božajočo roko prinašal vsakemu tolažbe v težkih dneh. Nadškof Jeglič je bil tudi tisti, ki se je vedno z vso svojo vnemo zavzemal in podpiral veliko delo, ki ga med nami Slovenci opravlja Protituberkulozna liga, saj je to delo namenjeno v dobro onemu našemu človeku, ki je najbolj potreben pomoči. Primarij Neubauer je nato pozval zbrano množico, da počaste spomin na velikega Jegliča sedaj, ko mu je grob že odprt, s trikratnim: Slava!

Nato je dr. Neubauer pozdravil poleg vseh, ki so se prireditve udeležili, posebno še predsednika Protituberkulozne lige v Ljubljani, **doktor Bohinjca**, nakar je v poljudnem, lepem govoru označil pravi pomen protituberkulozne prireditve. Namen te prireditve, tako je poudaril gospod primarij, ni morda v tem, da bi bogvekaj važnega sklepali in ukrenili za nadaljnji boj jetiki, ki je sicer tako nujno potreben, pač pa se hočemo samo malo razvedriti po napornem in tudi uspešnem delu v zadnjem letu. Ob koncu svojega govora je vsem zaželel, da bi odnesli od prireditve domov najlepše vtise, izrazil pa je tudi željo, da bi se drugo leto po še uspešnejšem delu tega društva spet v veselem razpoloženju zbrali na tem mestu, ki prinaša vsaj malo oddiha in veselejšega razpoloženja, ki je vsaj v neki meri tudi plačilo za nesebično delo v boju proti jetiki.

Za govorom g. primarija so spet nastopili šolski otroci ter zapeli še nekaj prisrčnih pesmic ter izvajali še nekaj točk, za katere je nekdo v bližini odra dejal »da je vse prav tako, kakor na kakšni igric«. Navdušeno so sprejeli navzočni posebno še odličen nastop vokalnega kvinteta iz Ljubljane, ki je zapel nekaj slovenskih umetnih pesmi. Sledile so še pevske točke, ki so jih izvajali okoliški moški zbori zelo lepo in ubrano tako, da je težko reči, kateri zbor je bil boljši. Po nekaj od srca zabavnih prizorih šaljivcev na odru je sledila v najlepšem razpoloženju prosta zabava pri mizah, kjer so pri tej prireditvi izjemoma našli prostora tudi stalni zdraviliški gostje. Ker pa imajo Kranjci morda svoj okus ali vsaj navado, drugi od drugod pa spet svojega, so poleg stojnice s kranjskimi klobasami zapihale tudi pahljače nad čevapčiči.

Evharistični križ v Logatcu drugič podžagan

Dol. Logatec, 5. julija.

V noči od nedelje na ponedeljek so brezbožne roke drugič podrle evharistični križ nad Dol. Logatcem. Križ so po prvem atentatu lanske jeseni z velikimi slovesnostmi znova postavili. Toda zločinci, ki s podiranjem sv. znamenj izražajo svoje politično sovraštvo, so križ zopet podrli. Zanimivo je, da se je ta zločin proti veri izvršil v noči, ki je sledila sokolski prireditvi v Logatcu in v času, ko je »ljudska zabava« na veseličnem prostoru še trajala z vsem hrupom in šumom. Oblasti so takoj zjutraj začele z najstrožjo preiskavo.

S kolesom za tatovi

Moravče, 4. julija.

Posestnikov sin Karel Klopčič iz Mošenika je razobesil oni dan pred hišo svojo boljšo obleko, da bi se presušila, nakar je odšel na delo. Ko se je vrnil čez kako uro, obleke ni bilo več na onem kraju. Ker se je izmed domačih ni nihče dotaknil, je zaslutil, da mu jo je nekdo odnesel. V telovniku je bila tudi ura z verižico, zato je bila škoda tem večja. Sosedje so videli nekega moškega in žensko, ki sta šla tisto dopoldne skupaj mimo po cesti v smeri proti Zagorju. V Kosezah sta se neznanca čutila že toliko varna, da sta si obleko kar obesila čez ramo. Klopčič je urno sedel na kolo ter jo ubral za njima. Dohitel ju je nekje v Izlakah, kjer jima je odvzel obleko in prijavil zadevo orožnikom.

Celje žaluje

Celje, 4. julija.

Čim se je v petek dopoldne z bliskovito naglico razširila po Celju žalostna vest, da je umrl v Stični prevzvišeni nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič, je zavladala tudi po Celju žalost. Prav za prav pa spočetka tej vesti ni hotel nihče verjeti, saj so ga videli šele pred dnevi v Celju še vsega mladostno razpoloženega, živahnega in bojevitega. Šele takrat, ko so zaplapolale z mestnega magistrata črne zastave, smo bili prisiljeni verjeti žalostni novici. Po zgledu mestnega magistrata so tudi drugi hišni lastniki takoj razobesili žalne zastave. Lahko trdimo, da je malokje vzbudila smrt prevzvišenega toliko globoke žalosti, kakor v Celju. Tekom sobote in nedelje se je šlo že mnogo Celjanov poslovit od velikega pokojnika v Ljubljano, mnogo pa ga bo spremilo na zadnji poti. Dasiravno nas je bridka vest o smrti hudo zadela, smo vendar ponosni, da je prevzvišeni vladika baš ob priliki celjskega tabora izročil slovenskemu narodu svojo oporoko.

Smrtna nesreča v Petrovčah

Celje, 4. julija.

V nedeljo popoldne se je peljal na svojem avtomobilu iz Žalca proti Celju P. Bremec iz Celja in vozil pravilno po desni strani ceste. Na križpotu v Petrovčah mu je privozil nasproti na kolesu Škornšek Mihu, delavec iz Slovenjgradca, po levi strani ceste. Kolesar je bil očividno precej vinjen in je treščil naravnost v avtomobil. Avto je zbil nesrečneža visoko kvišku, zatem je pa Škornšek padel v loku na trdo cesto. Pri padcu si je razbil lobanjo in je na mestu izdihnil. Reševalni avtomobil, ki je pravkar pripeljal iz umobolnice v Novem Celju, je bil takoj na kraju nesreče. Z avtomobilom so hiteli tudi takoj po žalskega zdravnika g. dr. Ločniškarja, ki je našel nesrečneža že mrtvega. Prepeljali so ga v žalsko mrtvašnico. Nesreča se je pripetila okrog 15. in je vzbudila po vsej Savinjski dolini pomilovanje.

V smrt si je želel

Celje, 4. julija.

V nedeljo popoldne si je zaželel smrti komaj 19 letni kleparski pomočnik Oskar J., doma iz Trbovelj. V delavnici v Gosposki ulici je spil octovo kislino, toda velike bolečine, ki mu jih je zadala octova kislina, so bile že tako hude, da si je kmalu zaželel človeške pomoči. Ljudje, ki so takoj uvideli, kaj je s fantom, so ga takoj spravili v celjsko bolnišnico, kjer se zdravi. Kljub temu, da je fant zaužil precejšnjo množino te tekočine, je upati, da bo okreval, ker je bila kislina razredčena in se je fantu nudila takoj zdravniška pomoč.

Delavcev manjka - plače večje

Sv. Ana v Slov. Goricah, 2. julija.

Ker se je letos izselilo izredno veliko število naših delavcev, posebno poljskih, ko so odšli na sezonsko delo v tujino, se je že pokazalo občutno pomanjkanje delovnih moči doma na polju. Ker mora delo biti vseeno opravljeno, morajo po naših kmečkih domovih delavce najemati. Ker pa je delavcev vedno manj, so se temu primerno tudi njihove plače povečale. Za to služi najbolj primer, da so letos hlapci plačani že do 300 din na mesec, dočim so pred dobrim letom dobivali za svoje naporno delo komaj 100—150 din. Tudi dekle plačujejo kmetje že do 250—300 din. Tako ima močno izseljevanje naših sezonskih delavcev v tujino poleg ogromne škode, ki jo zaradi tega občuti naše kmetsko gospodarstvo, vsaj to malo dobro stran, da dobe delavci, ki so ostali doma, malo bolj človeško plačo.

Otvoritev kegljišča s pretepom

Vače, 4. julija.

Na klancu nad Vačami stoji ob cesti gostilna, znana pod imenom »Pri turistu«. Tu so nedavno nedeljo otvorili novo kegljišče. Prireditve se je udeležilo med drugimi tudi nekaj mož in fantov. Zabava je potekala precej živahno, proti večeru pa je nastalo med pivci besedičenje. Na mah so se zabliskali noži, odjeknil je strel in mlad fant je omahnil s prestreljeno roko. Nekdo drugi je obležal nezavesten pod ostrino noža, tretji pa jo je dobil po glavi s kolom. Poškodbe vseh treh fantov so baje precej občutne. Mladenič, ki ga je nekdo izmed pivcev obdelal z nožem, je izgubil mnogo krvi ter se menda vso noč ni zavedel. Bolečine pa jih najbrž ne bodo spreobrnile; pravijo, da si že obetajo maščevanje.

Usoden padec s češnje

Moravče, 4. julija.

Užitkarica Marija Smrekarjeva iz Ribč pri Moravčah je šla ono soboto proti večeru obirat češnje. Vzlic visoki starosti je zlezla prav v vršiček visokega drevesa in obesila vajno na vejo. Soseda je videla čez nekaj časa v vršičku samo še posodico za nabiranje. Ker starka ni prišla domov, niti je ni bilo videti pod drevesom, je šla pogledat. Našla jo je nezavestno pod češnjo, s katere je padla nad 15 metrov globoko. Ljudje so na kraju nesreče, pa tudi doma storili vse, kar so vedeli in znali, a je niso mogli spraviti k zavesti. Smrekarjeva je izdihnila šele tretji dan po usodnem padcu, ne da bi se poprej zavedla.

Vesti 5. julija

Pri irskih volitvah. Po najnovejših vesteh je de Valera dobil 58, Cosgrave 37, delavska stranka 11 in neodvisni 8 mandatov.

Avstrijski kancler dr. Schuschnigg je dopotoval s svojim sinčkom v kopališče Gradež pri Trstu. To njegovo potovanje je docela zasebnega značaja in se kancler ne bo sestal z nobenim italijanskim politikom.

Kanadski ministrski predsednik Machenzie King je včeraj zjutraj odpotoval iz Cherbourga nazaj v Kanado.

Šesta konferenca baltiških držav je bila pretekli teden v litvanski prestolnici **Kavnasu.** Vsi baltski državniki so se izrekli proti vmešavanju v španske notranje zadeve.

Velik političen govor je imel bivši predsednik francoske vlade Blum včeraj na zborovanju socialistične stranke v Bordeauxu, kjer je dejal, da sodelujejo socialisti v Chautempsovi vladi zato, ker je to vlada ljudske fronte.

900.000 delovnih dni je izgubilo angleško delavstvo preteklo leto zaradi stavk v vseh panogah industrije. Stavkalo je 210.000 delavcev.

Načelnik poljskega generalnega štaba Stahijevič je odšel z več višjimi častniki v Bukarešto, kjer se bo z voditelji romunske vojske posvetoval glede enotne oborožitve polje in romunske vojske.

Gibraltarski škof je izdal pastirsko pismo, v katerem ugovarja proti stališču dela angleške duhovščine, ki se zavzema za valencijsko vlado. V pismu pravi, da presegajo španski protiverski zločini podobne dogodke v ruski revoluciji.

Novo nemško stranko bodo osnovali nemški državljani v Južnoafriški zvezi, ker je Južnoafriška vlada razpustila njihovo dosedanjo politično organizacijo.

Začasni sporazum v francoski hotelski industriji določa, da mora posebna preiskovalna komisija do 1. oktobra dati vladi poročilo in predloge za ureditev položaja hotelskim nameščencem.

Trgovinski sporazum med Madžarsko in Poljsko so podpisali v soboto v Varšavi. Sporazum bo veljaven do 1. julija prihodnjega leta.

2000 kg svinca z glasovitega Mostu vzdihov pri doževi palači v Benetkah so pokradli neznanci.

Ljudsko glasovanje glede nove ustave na Irskem, ki je bilo v četrtek hkratu z volitvami, so je izreklo za preosnovo ustave, kakršno predlaga vlada.

Kanal med Moskvo in Volgo bodo odprli za potniški promet 15. julija.

Novi nemiri groze Palestini zaradi tega, ker vladni načrt o razdelitvi ni zadovoljil ne Judov ne Arabcev. Angleške oblasti so za vzdrževanje reda poslale z Malte v Haifo veliko križarko »Repulse«.

Praznik ameriške neodvisnosti, ki so ga Združene države slavile včeraj, je zahteval 140 smrtnih žrtev, ki so jih povečini povozili avtomobili pri raznih svečanostih.

Bivši španski prestolonaslednik, grof Cavadonga, ki se je zaradi neveste sprl z vso kraljevo rodbino, bo odzdaj spet imel naslov burbonskega princa, ki mu pripada.

Predsednik belgijske vlade Van Zeeland se bo danes vrnil iz USA v London ter bo tam imel več razgovorov s predsednikom angleške vlade in zunanjim ministrom Edenom.

Na pariški svetovni razstavi so včeraj odprli grški paviljon in paviljon Združenih držav.

Japonska in Mandžurija bosta skrbno pazili na gibanje sovjetskih čet na mandžurski meji in bosta pripravljeni na vse, dokler ne dobita od ruske vlade jamstva, da ne bo nihče več ogrožal teh meja.

Angleško brodovje na Malti bodo ojačili z več velikimi bojnimi ladjami, ki so že na poti iz Anglije tja.

Državnega pravdnika je hotel zadaviti obtoženec pri neki razpravi v Carigradu. Vrgel se je na državnega pravdnika med njegovim govorom, v katerem je zahteval za obtoženca najstrožjo kazen.

Šoferji tovornih avtomobilov so začeli stavkati v Filadelfiji. Teh šoferjev je 25.000 in je zaradi stavke prizadeto vse gospodarsko življenje v mestu.

Na zadnji seji mednarodnega kongresa Trgovskih zbornic v Berlinu so prebrali tudi brzojavko predsednika USA Roosevelta, ki je želel kongresu najboljši uspeh.

Sv. oče Pij XI. bo 11. julija govoril po radiu vsemu svetu ob svečanostih, ki bodo ta dan pri posvetitvi bazilike sv. Terezije v Lisieuxu.

Vrhovni svet italijanske fašistovske stranke bo imel danes važno sejo.

Za 153 milijonov lir nagrad za družine s številnimi otroki je dozdaj dala italijanska vlada.

Angleške izgube v bojih z indijskimi uporniki znašajo dozdaj 163 mrtvah in 440 lažje in težje ranjenih.

Turški notranji minister je odpotoval iz Carigrada v Bukarešto, od tu pa se je odpeljal čez Prago in Varšavo v Moskvo.

V Amsterdamu so zaplenili neki španski parnik, ki je pod angleško zastavo pripeljal tja tovor srebra in vrednostnih papirjev. To imetje je bilo last bilbaoskih bank.

700 poljskih skautov pride te dni na obisk v Nemčijo in bodo gostje Hitlerjevskih mladinskih organizacij.

Pariški šoferji zahtevajo orožje zaradi neprestanih napadov stavkujočih delavcev na avtomobile.

Proti preganjanju Judov se je v posebni resoluciji izrekel mednarodni kongres Pen klubov v Parizu, ki se ga judovski pisatelji v velikem številu udeležujejo.

Mednarodni kongres Zveze zvez za zvezo narodov se je v soboto končal v Bratislavi in so vsi inozemski zastopniki odpotovali iz Bratislave.

Glede splošne letalske razorožitve ni Amerika storila še nobenega posredovalnega koraka pri nobeni vladi sveta, ker je prepričana, da je v sedanjem položaju vsako posredovanje izključeno ter neumestno. Tako izjavljajo v ameriškem zunanjem ministrstvu.

Ameriška letalska rekorderka Earhardtova je na svojem poletu okoli sveta izginila nekje v Tihem morju ter nimajo dozdaj še nobene vesti o njej.

Mir je odvisen od pameti državnikov, ki morejo najti sredstva za odstranitev vseh nesoglasij in nesporazumov in urediti medsebojno življenje narodov, tako, da bodo živeli v soglasju s sosedi. V tem smislu je govoril včeraj angleški ministrski predsednik na nekem političnem zborovanju.

Velike svečanosti francoskih vinogradnikov so bile včeraj v mestu Angres. Udeležil se jih je tudi predsednik republike Lebrun.

Kulturni koledar

Janežič Ivan

4. julija 1855 se je rodil v Št. Vidu pri Stični duhovnik Ivan Janežič. Gimnazijo in teologijo je dovršil v Ljubljani, potem se je udeležil zasedanja Bosne (1880—83), nakar je hotel nadaljevati teološke študije v Avguštineju, pa se je moral zaradi bolehnosti vrniti domov. Doma je naredil še zadnja dva rigoroza, bil promoviran za dr. theologije, l. 1857 pa je bil imenovan za profesorja moralne teologije na bogoslovju v Ljubljani. V Ljubljani se je živahno udeleževal narodnega in socialnega pokreta. Bil je tudi predsednik Rafaelove družbe. Pisal je v »Slovenca«, »Domoljuba«, »Bogoljuba« »Vzajemnost« in v »Dom in svet«, kjer je priobčil tudi roman pod psevdonimom JJ. Kraljev: »Gospa s pristave«. Pozornost je vzbudil tudi njegov članek v »Slovencu« 1918, št. 40, 41 o samoodločbi narodov. Ker je v Reichspošti na njega apliciral sociolog J. Biederlack, je Janežič ponovno odgovoril v »Slovencu« 1819, št. 98—101, 102 s članki P. Biederlack S. J. v politični areni.

Franc Cvetko

5. julija 1859 je umrl narodni buditelj, pesnik in leksikograf Franc Cvetko. Rodil se je 14. septembra 1779 v Dornovi pri Ptuju. Gimnazijo je študiral v Ptuju in Mariboru, teologijo v Gradcu. Kot študent se je razvijal pod vplivom Volkmerja, Modrinjska, Narata in Primca. V Gradcu je bil tudi član Primčevega društva za gojitev slovenščine. Zbiral je gradivo za slovenski slovar. Bil je tako navdušen preporoditelj, da je veljal za — papeža slovenovernih duš na Štajerskem. Bil je izredno dober govornik. Njegove pesmi pa nimajo posebne vrednosti.

Ljubljana danes

Koledar

Ponedeljek, 5. julija: Ciril in Metod, slovanska apostola.

Torek, 6. julija: Izaija, preok, Bogomila, Dominika.

Nočno službo imajo: Mr. Sušnik, Marijin trg, mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 4, mr. Bohinec de., Rimska c. 31.

TEL. 22-21 UNION

Divna ljubezenska balada **Veliki in mali svet**

v glavnih vlogah: Viktor de Kowa, Heinrich George, Adela Sandrock

Predstave danes ob 19·15 in 21·15 uri

Iz davčne uprave: Pred trgovskim davčnim odborom se bodo obravnavali predlogi davčne uprave za sledeče pridobitne stroke: dne 17. julija 1937 ob 8 uri: industrija. Seznami davčnih zavezancev in davčnih osnov teh strok so razgrnjeni na vpogled v pisarni mestnega poglavarstva od 3. do 10. julija 1937.

Sadjarska podružnica Šiška. Tečaj za vkuhavanje sadja oziroma povrtnin se priredi v drugem tednu tega meseca ter vabimo člane, zlasti gospodinje, naj se prijavijo za tečaj do 12. t. m. pri enem sledečih funkcijonarjev podružnice: Martinšek Alojzija, Verovškova 51, Kumar Terezija, Srbska ulica 13 v Spodnji Šiški ter Stupica Ivan, Zg. Šiška 144 in Dobovišek Mihael, Zg. Šiška 210. Čas in nadaljnja pojasnila za vkuhavanje dobijo interesenti pri omenjenih. Tečaj se vrši pod vodstvom predsednika podružnice g. Kafola, ki bo poljudno tolmačil to delo. Tečaj se vrši v višji gospodinjski šoli v Zg. Šiški.

Razpis tečaja. Mestno poglavarstvo opozarja interesente, da je ministrstvo za telesno vzgojo naroda razpisalo brezplačne tečaje za obvezno telesno vzgojo naroda, ki se bodo vršili meseca julija, avgusta in septembra. Kot slušatelji teh tečajev prihajajo v poštev učitelji ljudskih šol, telovadni učitelji, rezervni oficirji in tehnični člani telovadnih in športnih društev, ki imajo vsaj nižjo srednjo šolo z nižjim tečajnim izpitom. Pogoji za sprejem v tečaje so na vpogled v mestnem fizikatu.

Predavanje v radiu. Jutri zvečer, dne 6. julija ob 20.10 bo predaval g. inž. arh. Rado Kregar o temi **»Strokovna vzgoja vajencev«.** O strokovnem nadaljevalnem šolstvu za obrtniški trgovski naraščaj se je že na zadnji vajeniški anketi, ki jo je sklicala Delavska zbornica, razpravljalo in isto na zasedanju zbornice TOI so bili napravljeni razni sklepi, da bo treba za šolstvo v bodoče bolj skrbeti in žrtvovati nekaj več za nova učila, strokovne knjige itd. kakor pa do sedaj. Opozarjamo našo javnost na to velevažno radijsko predavanje.

Novo šolsko leto kmetijske šole na Grmu

Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se prične novo šolsko leto v začetku novembra. Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola traja eno leto, zimska pa dve zimi po 5 mesecev in se to zimo, ki pride, vrši I. tečaj, drugo zimo pa II. tečaj.

Vsi učenci stanujejo v zavodu (internatu), kjer imajo vso oskrbo. Sprejemajo se pridni, dovolj nadarjeni sinovi kmečkih staršev, ki bodo po končanem šolanju ostali na kmetiji.

Lastnoročno pisane prošnje za letno ali pa zimsko šolo, kolkovane z banovinskim kolekom za 10 Din, je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu čimprej, najpozneje pa do 15. septembra. V prošnji je brezpogojno navesti točen naslov in pošto. Prošnji je priložiti:

1. krstni list,
2. domovnico,
3. odpustnico, odnosno zadnje šolsko spričevalo,
4. spričevalo o nravnosti pri onih prosilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole,
5. izjavo staršev odnosno varuha (banovinski kolek za 4 Din), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja in
6. obvezna izjava starišev ali varuha (banovinski kolek 4 Din) za one, ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa, da povrnejo zavodu sprejeto podporo iz javnih sredstev.

Starost najmanj 16 let in z dobrim uspehom dovršena osnovna šola.

Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek sprejemni izpit iz slovenščine in računstva, katerega so oproščeni absolventi dveh ali več razredov meščanske šole ali kake nižje srednje šole. Hkrati se preišče njih zdravstveno stanje po zdravniku zavoda.

Celotna oskrbnina do nadaljnjega mesečno 300 Din. Vendar pa dovoljuje kr. banska uprava potrebnim znižanje po njih premoženjskih in družinskih razmerah, tako da se giblje oskrbnina potem med 25—300 Din mesečno, kar se plačuje mesečno naprej. Prosilci za omenjeno znižanje morajo priložiti davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer.

Župan dr. Adlešič častni član viških gasilcev

Ljubljana, 4. julija.

Danes dopoldne je bil na Viču blagoslovljen novi gasilski avtomobil viških gasilcev.

Sprejem gostov je bil ob 10. dopoldne pred kraljevim spomenikom na Glincah. Osebno je bil navzoč pokrovitelj slavnosti gospod ban dr. Marko Natlačen, zastopnik dravske divizije g. kapetan Ulepič, ljubljanski župan dr. Juro Adlešič, za Gasilsko zajednico nam. tajnika g. Pavle Japelj, kum g. Jos. Olup in kumica ga. Novakova, člani mestnega sveta Kozamernik, Slapar in Novak, starosta župe Ljubljana g. Pristovšek in drugi gasilski funkcijonarji. Po sprejemu g. bana je sprevod krenil z viško godbo na čelu v župno cerkev. Prisotne so bile vse čete ljubljanske gasilske župe tudi s svojimi motornimi vozili.

Vsi funkcijonarji so z gasilci prisostovali sv. maši, ki jo je daroval viški župnik č. g. p. Teodor Tavčar, med katero je imel lep nagovor o ciljih in nalogah gasilske organizacije. Obenem z blagoslovitvijo praznuje četa tudi 65 letnico obstoja. Po sv. maši se je vršila blagoslovitev avtomobila.

Lepe besede gasilcem je naslovil nato g. ban, v katerih je poudarjal naloge gasilstva sploh in čestital k jubileju in novi pridobitvi. Za njim je govoril zastopnik Zajednice g. Japelj. Končno je še župni starosta g. Pristovšek čestital viški četi.

Sledil je defilé vseh čet in motornih vozil pred odličniki in sprevod je krenil v Gasilski dom na Vič, kjer se je vršila slavnostna seja.

Sejo je vodil zastopnik zajednice g. Japelj. Daljše poročilo o delovanju je podal poveljnik čete g. Milan Robežnik in se spominjal ustanoviteljev čete, ki je po starosti tretja na bivšem Kranjskem. Spomin ustanoviteljev je počastilo domače društvo že včeraj na viškem pokopališču.

Po govorih župana dr. Adlešiča, zastopnika Zajednice g. Japlja, staroste g. Pristovška je sledila predaja diplom častnim članom.

S primernim nagovorom je g. Japelj izročil diplome častnega članstva ljubljanskemu županu dr. Adlešiču, poveljniku poklicnih gasilcev g. Furlanu in predsedniku viške čete g. Gašperlinu. Gospod Janez Gašperlin predseduje viški gasilski četi že nepretrgoma nad 35 let in ima za razvoj in vzorno delovanje čete neprecenljive zasluge. Gasilno društvo je vodil v vseh časih in razmerah po edino pravi poti in ni dopustil, da bi se v gasilno društvo vtihotapljale struje, ki nimajo z gasilstvom ničesar skupnega. Zato uživa viška četa med prebivalstvom nedeljene simpatije.

Z inkorporacijo pa je za četo nastopila nova doba uspešnega dela, ker je sedanji ljubljanski župan pokazal veliko razumevanje za potrebe gasilstva. Že lansko leto je bil pokrovitelj prireditve in ob tej priliki je bila blagoslovljena nova motorna brizgalna. Letos pa je gasilski avtomobil prispevek mestne občine, ki je avtomobil kupila in podarila četi. Manjši znesek za popravila in pa celotno karoserijo je oskrbela četa sama, za kar je morala najeti manjše posojilo, avtomobil pa predstavlja vrednost ves stotisočev dinarjev. V kratkem dobi četa na stroške mestne občine tudi telefon, dobiva brezplačno pogonsko sredstvo, zavarovanje za gasilce, kurjavo in še izdatno podporo. V znak razumevanja za potrebe čete je izredni občni zbor sklenil imenovati ljubljanskega župana za častnega člana, kar Vičani z veseljem pozdravljajo.

Obenem je prejel diplomo častnega članstva tudi poveljnik poklicnih gasilcev g. Janez Furlan, ki se trudi za dobro organizacijo gasilstva v Ljubljani in ima za novo inkorporirane čete mnogo zaslug.

V imenu vseh treh se je zahvalil župan g. dr. Adlešič s krasnim nagovorom, nakar je predsedujoči zaključil slavnostno sejo. Viškim gasilcem v njihovem delu kličemo »Naprej«.

Troboj je dobojevan

Ljubljana 167.5, Zagreb 162.5, Belgrad 128.

Troboj je dobojevan! Ljubljana in slovenska lahka atletika slavita eno najlepših zmag. Borba za točke je bila ves čas zelo trda in skoraj do konca je bilo negotovo ali bo zmagal Zagreb, ali Ljubljana. Da, dogodilo se je celo, da je publika na igrišču za hip zatrepetala, kajti po metu kladiva je vodil Zagreb s tremi točkami pred Ljubljano. Toda na programu je bila še štafeta 4 krat 400 m, v kateri so naši tekači mnogo močnejši. Z zmago nad Zagrebom in Belgradom si je Ljubljana priborila krasno darilo, in sicer pokal Nj. Vel. kralja Petra II., pokrovitelja cele prireditve.

Ob pregledu rezutatov se nam pa nehote vsili velikanska premoč slovenskih sredinje in dolgo progašev. Ravno ti odlični tekači so ljubljanski lahkoatletski reprezentanci tudi priborili prvo mesto. Zanimiva je ugotovitev, da so tekači Pleteršek, Gaberšek, Goršek, Bručan, Krevs, Kotnik in Žorga priborili Ljubljani 112 točk. V vseh ostalih disciplinah si je Ljubljana torej priborila samo 55.5 točk. Tudi rezultati doseženi na mitingu dokazujejo odlično formo naših tekačev. V balkanski štafeti 800 krat 400 krat 200 krat 100 m in v štafeti 4 krat 400 m so postavili dva nova državna rekorda, ki jih je doslej držala državna reprezentanca. Ob sobotnem teku na 1500 m smo pa začudeno gledali, kako da ni nastopil za Ljubljano mladi in talentirani Košir, ki bi prav gotovo dosegel več kot je pa dosegel Krevs.

Včerajšnji zadnji del programa se je začel že ob 16., s startom maratonskih tekačev, ki so se odpravili na dolgo 42.200 m dolgo pot iz igrišča Primorja po cesti skozi Ježico, Trzin, Domžale in Lukovico, kjer je bil obrat in nato po isti poti nazaj. Ob 5. se je začel oficielni del programa Predsednik Zveze slovenskih lahkoatletskih klubov geom. g. Černe je pozdravil zastopnike javnih oblasti, in sicer divizijskega generala g. Toniča, kot zastopnika Nj. Vel. kralja Petra II., ministra g. dr. Miha Kreka, ki je zastopal ministra g. dr. Rogiča, dalje g. dr. Filipa Orla, zastopnika bana dr. M. Natlačena in ljubljanskega mestnega župana dr. Jura Adlešiča z go. soprogo. Prireditve se je udeležil tudi predsednik Jugoslovanske lahkoatletske zveze g. dr. Fritsch iz Zagreba.

Organizacija cele prireditve je bila dobra. Bilo je sicer nekaj protestov, zlasti s strani Zagreba in vsako popoldne radi obširnega programa nekaj zamude. Vendar v celoti moramo organizacijo in sodniški zbor pohvaliti.

Poleg dveh novih jugoslovanskih rekordov, ki jih je postavila ljubljanska reprezentanca, sta padla še dva državna rekorda, in sicer: v štafeti 4 krat 100 m so Belgrajčani Kling, Stefanovič, Banščak in Bauer s časom 43.7 izboljšali za 1/10 sekunde stari državni rekord. Drugi državni rekord je bil pa izboljšan v skoku ob palici. V tej disciplini je Belgrajčan Bakov postavil z marko 375 cm četrti državni rekord.

Rezultati včerajšnjega dne so naslednji:

Rezultati maratona za troboj: 1. Tavčar (L) 3:20:12.4, 2. Vidovič (Z) 3:31:34, 3. Belas (Z) 3:45:58, 4. Perc (L) 4:07:32.4.

Za državno prvenstvo: 1. Tavčar, 2. Jančar (Primorje) 3:26:50.5, 3. Vidovič, 4. Belas, 5. Perc.

400 m zapreke finale: 1. Pleteršek (L) 58.5, 2. Žorga (L) 60.3, 3. Banščak (B) 61.3, 4. Petrič (B) 62.2, 5. Jurek (Z) 65.8, pripomniti je treba, da je prireditelj sklenil, da se točke v zaprekah štejejo za troboj.

Skok ob palici finale: 1. Bakov (B) **375, nov državni rekord,** 2. Lenar (B) 340, 3. Kallay (Z) 330, 4. Svjetič (Z) 330, 5. Oroszy (L) 320, 6. Ivanič (Z) 320.

100 m finale: 1. Kataliničč (Z) 11.2, 2. Bauer (B) 11.4, 3. Tauber (Z) 11.5, 4. Augustin (Z) 11.5, 5. Hegolj (Z) 11.6, 6. Šter (L) 11.6.

Met kopja finale: 1. Markušič (Z) 50.27, 2. Marjan (Z) 47.76, 3. Siber (B) 45.81, 4. Kajfež (L) 44.21, 5. Petkovšek (L) 42.90, 6. Ilovar (L) 41.84.

Tek 800 m finale: 1. Goršek (L)(2:02.3, 2. Gabršek (L) 2:03.2, 3. Flass (Z) 2:03.3, 4. Srakar (Z) 2:03.5, 5. Wünschbach (Z) 2:05.7, 6. Pogačnik (L) 2:06.

Skok v daljavo finale: 1. Stefanovič (B) 660, 2. Kallay (Z) 651, 3. Nikolič (B) 640, 4. in 5. Požar (L) in Dremil (Z) oba 627, 6. Žgur (L) 624.

Tek 5000 m finale: 1. Krevs (L) 16:00.8, 2. Bručan (L) 16:10.2, 3. Šindelar (Z) 16:16, 4. Srakar (L) 16:18, 5. Starman (Z) 17:02.4, 6. Röhm (B) 17:29.

Met kladiva finale: 1. Goič (Z) 43.37, 2. Majetič (Z) 39.85, 3. Reisinger (Z) 38.64, 4. Jeglič (L) 37.90, 5. Zupan (L) 36.96, 6. Bakov (B) 35.02.

Stafeta 4×100 m finale: 1. Belgrad (Kling, Stefanovič, Banščak, Bauer) **43.7, nov jugoslovanski rekord.** 2. Zagreb 44.2, 3. Ljubljana 45, diskvalificirana zaradi prestopa.

Stafeta 4×400 m: 1. Ljubljana (Skušek, Gabršek, Goršek, Pleteršek) **3:27.6, nov državni rekord,** 2. Belgrad (Banščak, Legetič, Kling, Stevanovič) 3:28.8, izenačen državni rekord, 3. Zagreb 3:38.4.

Končno stanje točk: Ljubljana 167.5, Zagreb 162.5, Belgrad 128.

Kvalifikacijske tekme za deseti klub v ligi

Sarajevo, 4. jul. Sarajevski SAŠK je naravnost pregazil na domačem igrišču mariborske železničarje z rezultatom 11:0. Po obupnem porazu v Sarajevu nima Železničar nikakih možnosti več za nadaljnje tekmovanje. V revanžni tekmi v Mariboru najbrže ne bo zmagal z 12:0.

Novi Sad, 4. julija. Vojvodina : Jedinstvo (Belgrad) **1:3.** Po vsej verjetnosti bodo imeli Belgrajčani v prihodnjem liginem tekmovanju štiri svoje klube, namesto treh kot dosedaj.

Ljubljana : Hašk 1 : 1

Ljubljana, 5. julija.

Hašk je nastopil v postavi: Žmara, Slivak-Golac, Domačin-Dukovič-Pleče, Hrlič-Požeg-Horvat-Hrubec-Matijevič.

Ljubljana pa: Pogačnik, Šiška-Jerman, Slapar-Pupo-Boncelj, Janežič-Cankar-Pepček-Šercer-Erber. Sodnik g. Pečar je dahnil v piščalko in nam odgrnil kaleidoskop.

Ljubljana je spočetka živahno pritisnila, toda kmalu je začel tudi Hašk vračati milo za drago. Po vrsti so se gostile gneče zdaj pred rdečimi, zdaj pred plavimi vrati. Sredi polčasa se je Hašk malo uredil in pričel s kratkimi pasovi obvladovati situacijo na teremu. Ni trajalo dolgo in gledalci so morali že tarnati nad Ljubljano, ki v svoji bodoči jesenski zasedbi niti temu skrpucanemu Hašku ne more biti kos. Že pred polčasom so oni, ki so imeli v žepu kaj »pameti«, nejevoljni nad igro pridno navijali v kajbici, v kateri so postrežljivi ljudje točili nordijski nektar. Drugi so zrli od dolgega časa v nebo, kjer se je na dolgi vrvici zibal pisan zmaj. Nekaj jih je hodilo celo občudovat snežnobelo hermežansko kozo, ki je z živahnim meketanjem zdaj pritrjevala, zdaj spet ugovarjala odločitvam sodnikove piščalke. Igra je postajala čedalje dolgočasnejša. Drugi polčas je Ljubljana pritisnila malo bolj živo. Iz številnih šans pa se je po Janežiču v 20. minuti izrabila samo ena, ki jo je pretvorila v 1:0. Toda že v 27. minuti je na Požegov pas izenačil Hrubec 1:1. Do konca igre so bili nato plavi nevarnejši, toda še vedno nebogljeni. Ko je sodnik odžvižgal, je odšlo 400 ljudi nič kaj dobre volje z igrišča.

Hašk je imel do srede drugega polčasa najboljšega moža v Dukoviču Dobra je bila še ožja obramba ter deloma Požeg s Horvatom. Hrubec je pokazal samo nekaj lepih in koristnih driblingov, ki pa bi jih bilo možno sešteti na prste. Ostali so igrali pridno, z vso sapo, kolikor je je še ostajalo ob neprestanem blebetanju in »domislicah«. Žmara je mož bodočnosti; o njem bomo še slišali.

Res je, da je zdaj čas čofotanja po Savi, posedanja pri Šternu, poleganja po mivki, visoke in nizke alpinistike, mehkejšega obuvala in volnejše obleke — toda ne samo za Kranjce, ki že po naravi radi naporom obračamo hrbet, ampak tudi za Zagrebčane in Belgrajčane! Na stran izgovore! Ljubljana je danes igrala medlo, brez volje in povrh še slabo kot je že — kljub dnevom »glorije« v preteklem ligaškem tekmovanju — dolgo nismo videli. Le tako naprej, sreda avgusta je blizu! Bilo je dvoje, troje posameznikov, ki so se trudili, manjkalo pa je tistega, čemur pravimo skupni elan. Mlačnost ostalih je od prvega udarca do konca vtisnila svoj neizbrisni pečat vsej današnji igri Ljubljane, kljub nekaterim živahnejšim akcijam, ki so jih bili celoti od časa do časa vsilili prizadevni posamezniki. Drugače pa je bil tok igre podoben toku vode v mrtvi strugi. —

Pogačnik je branil bolj riskantno kot spretno; ima pa resne šanse za dobrega vratarja. Šiška prvi polčas zelo dober, drugi — milo rečeno — obupen. Jerman v prvem polčasu slabši, v drugem se je nekoliko popravil. Vredna pa oba beka nista bila veliko. Slapar je bil prvi polčas najboljši na polju, proti koncu drugega pa je za spoznanje popustil. Pupo je letal brez potrebe in brez velike koristi, pridno, toda precej nebogljeno, po sredi igrišča, se hodil »mance« od moža do moža in mnogo brez potrebe dvobojeval ob straneh tako, da mu je nekdo od nasprotnega tria kje v sredi kar redno ušel. Žitnik II. priden in povprečen, ni pa se še navadil daljšega halfovskega akcijskega prostora. Janežič pogosto nevaren, toda dosledno nerazsoden. Cankar marljiv, pa često nepremišljen, nespreten in šibak. Šercer počasen, neokreten, brezglav, malomaren in povrh še od sile komoden. Dvakrat, trikrat vzplapola in se požene ter se mu poteza ali dve tudi posrečita — toda to v vsej igri! Za nogometnega igralca je pravilo, da tudi slepa kura zrno najde vendarle prešibka legitimacija! Saj smo v zadnjih ligaških tekmah imeli dve dobri zvezi! Sedanji dve nista za ligaško moštvo prihodnjega leta — Cankar morda kdaj pozneje! V sredi je poskušal urejati in graditi Pepček, ki pa tudi, čeprav upoštevamo slabo okolico, danes ni imel svojega dneva. Erber prvi polčas nespreten, drugi zelo koristen. Kar dobra pridobitev na levem krilu; saj je imel proti sebi Domačina in Slivaka! Po današnji tekmi naj vodstvo Ljubljane le poskrbi za dobro zasedbo moštva!

Od tu in tam

Tečaji pšenice so se dvignili, ker so prišle iz Amerike vesti, da je rja napadla pšenico. V Vojvodini je žetev v polnem teku, vendar je več kot gotovo, da letošnji prinos ne bo niti po količini, niti po kakovosti enak lanskemu. Le v Bački je pšenica po kakovosti enaka lanski. Podobno je s koruzo. Pridelek utegne biti letos zelo bogat in dober.

Jutri se začne v Pančevem kongres nemških evangelskih cerkev jugovzhodne Evrope. Na kongresu bodo sodelovali zastopniki vseh protestantovskih cerkev iz Jugoslavije, Češkoslovaške, Romunije in Avstrije. Predsedoval bo protestantovski škof dr. Filip Popp iz Zagreba. Največ se bodo bavili s teološkimi vprašanji svojih cerkva.

Dve deklici iz Osijeka sta pobegnili od doma, ker sta šolo preslabo končali. Obe sta bili komaj prvošolki. Za nekaj dni sta zabrisali vsako sled za seboj, dokler ju ni izdal zgolj slučaj. Sprehajali sta se v Zagrebu, pa ju je na cesti videl neki učenček prvega razreda osiješke meščanske šole. Ker je vedel, da ju starši že nekaj dni iščejo, je svoje odkritje hitro izdal policiji. Dekletci sta povedali, da sta hoteli pobegniti v širni svet in se udinjati v kakem filmskem podjetju za filmske igralke. S seboj sta imeli tisoč dinarjev denarja. Policija ju je oddala spet staršem nazaj.

Zadnje tri dni preteklega tedna je po Hercegovini divjala nenavadno ostra in hladna burja. Burja je pihala brez prenehanja in je naredila veliko škodo. Pravijo, da večjo, kakor bi jo naredila drobnejša toča. Polomljenih je veliko število tobačnih nasadov in vinogradov.

Učitelji meščanskih šol zborujejo v Zagrebu. Zborovanja se udeležujejo delegati iz vse države, po številu 300. Predseduje pa predsednik Rukavina iz Zagreba.

Odstavek v finančnem zakonu, ki omejuje pravice učiteljic, da bi se poročile z neučitelji, bo vlada baje umaknila in vrnila učiteljicam stare pravice. Tako poročajo nekateri zagrebški listi, vendar dostavljajo, da vest še ni potrjena z merodajnega mesta. Ko je skupščina pred štirimi meseci izglasovala ta amandman, se je dvignila med učiteljstvom velika burja. Učiteljice so trdile, da so bile s tem potisnjene med državljane druge vrste.

V vrbaski banovini so bile včeraj volitve v kmetske zbornice. V skoro vseh okrajih je zmagala lista JRZ, vendar so dobili kandidati opozicijskih skupin tudi veliko število glasov. Po do sedaj znanih rezultatih kandidati opozicije niso mogli nikjer prodreti.

Zagrebška »Ta-ta« bo še naprej ostala zaprta. Pred meseci je izdala obrtna oblast ta odlok in dala zapreti trgovske prostore tvrdke. »Ta-ta« se je pritožila na mestno občino, vendar pa je tudi ta istega mišljenja kakor obrtna oblast. Tako bo morala »Ta-ta« še nekaj časa čakati, dokler kaj drugače ne sklene banska uprava, na katero se je pritožila. Zagrebški trgovci so kajpak zadovoljni s takimi odloki proti »Ta-ti«, le boje se, da ne bi višje upravne oblasti nazadnje spet odločile drugače in dovolile svobodno poslovanje velikih trgovskih hiš.

170 novih policajev bo dobila zagrebška policija. Vsi so komaj dovršili policijsko šolo. V soboto so priredili novi policaji nastop, v katerem so pokazali vse svoje veščine. Najprej so telovadili, potem pokazali, kako se hitro očistijo in zaprejo mestne ulice za primer demonstracij, dalje kako se razganjajo demonstranti. Mladi policaji so se vežbali pri tem v metanju solznih bomb. Te vrste bombe se dosedaj pri nas še niso uporabljale.

Na zverinski način je v soboto v Belgradu čuvaj sadnega vrta ubil mladega dečka, ki se je splazil na vrt in hotel odtrgati nekaj sadežev. 16 letni Gjura Popović se je preko plota splazil na vrt posestnice Milese Djurdjić, da bi si privoščil kaj boljšega. Komaj pa je deček naredil nekaj korakov, je skočil za njim čuvaj Stanimir Paunović in ga z motiko česnil po glavi. Deček je obležal mrtev, besnega čuvaja pa so orožniki uklenili in odpeljali. Ubiti deček se je učil za jokeja, da bi pozneje na jahalnih dirkah nastopal za svojega gospodarja.

Prosvetni minister je s svojo odredbo z dne 23. junija t. l. uredil važno vprašanje, ki je bilo že dolgo časa pereče in vsekakor pomembno za vzgojo srednješolske mladine. Šlo je za uvedbo pouka angleščine na naših srednjih šolah. Kakor znano, je bil doslej na naših srednjih šolah na raalnih gimnazijah in realkah le pouk francoščine in nemščine. Po odredbi prosvetnega ministra pa se bo učni načrt na omenjenih dveh vrstah naših srednjih šol v toliko spremenil, da bodo lahko učenci v tretjem razredu, v katerem se prične obvezno učenje tujega jezika, izbirali med nemščino in angleščino. Učenci, ki se bodo opredelili za angleščino, bodo imeli pravico pri višjem tečajnem izpitu polagati izpit ali iz francoščine ali iz angleščine. Potreba po uvedbi pouka angleščine na srednjih šolah je obstojala vsekako že dolgo časa. Problema ni bilo mogoče rešiti doslej zaradi pomanjkanja strokovnih učnih moči in zaradi neprestanih borb za kredite. Prosvetni minister je sedaj uvrstil angleščino med obvezne predmete na srednjih šolah in tako ustvaril možnost, da se angleščina že prihodnje šolsko leto začne poučevati na vseh srednjih šolah. Tako bo pouk v angleščini prihodnje leto uveden na realnih gimnazijah in realkah v Belgradu, Dubrovniku, Ljubljani, Novem Sadu, Sarajevu, Skoplju, Splitu in Zagrebu, v šolskem letu 1938-39 pa še na realnih gimnazijah in realkah v ostalih mestih. Dotlej bo na razpolago že dovolj učnih moči, hkratu pa se bo pripravil tudi podrobni učni načrt in izdali vsi potrebni učbeniki.

Znani slovenski tenorist Anton Dermota je z velikim uspehom pel te dni na reprezentančnem koncertu dunajske filharmonije na svetovni razstavi v Parizu. Filharmoničnemu orkestru je dirigiral Bruno Walter. Naš Dermota je pel Mozartov »Requiem« in Brucknerjev »Te Deum«. Po pisanju francoskih listov je Dermota zapel izredno dovršeno in lepo. Našemu mlademu umetniku seveda od srca privoščimo še več takih uspehov.

Rusija v sovjetskih očeh

Deset krožnikov za 300 ljudi

I — »Gostilne so urejene zelo enostavno brez vsakega strokovnega ali vsaj pametnega in dobrega vodstva. Delavci morajo čakati po cele ure, da pridejo na vrsto. V neki gostilni, kjer je na hrani 300 delavcev, imajo samo deset krožnikov. Jedila so slabo pripravljena. Jestvine se težko dobe in kuhinjsko osebje ne zna pripravljati kakih boljših jedi.« (Krasnaja Karelija, 3. jun. 1937.)

•

»V Habarovsku je samo nekaj gostiln, ki so večinoma prenapolnjene. V jedilnicah je velika gneča. Človek mora čakati po dve uri na svoje kosilo... Nič čudnega ni, če človek po več dni ne dobi kruha. Pred pekarnami stoje vsak dan goste vrste ljudi, ki čakajo na svoj košček kruha. Belega kruha sploh videti ni, kaj šele, da bi ga kupil. V vsem mestu sta samo dve prodajalni za živila. Pred njima navadno stoji polno ljudi in čakajo, da pridejo na vrsto.« (Tihovkeanskaja Zvezda, 27. maja 1937.)

Zenske delajo po 15 ur na dan

I — »Delavke v skladiščih v Solomensku so prisiljene delati 12 do 15 ur na dan. Vse njihove pritožbe in prošnje, da bi jim delovni dan zmanjšali, so brez uspeha. Prekournega dela jim tudi ne plačujejo. Uprava skladišča jih sili delati celo med odmorom. Vse leto nimajo niti enega prostega dneva.« (Krasnaja Karelija, 2. VI. 37.)

Traktorski strojevodje - neopredeljenci

I — »Pred letom dni sem si pri popravljanju traktorja poškodoval oči. Žrtvoval sem vse svoje prihranke, a vida si nisem mogel ohraniti. Danes sem stoodstotni invalid. Obrnil sem se na ravnatelja traktorske postaje in ga prosil za pomoč, pa mi je odgovoril, da njegova dolžnost ni skrbeti za nameščence, ker ima še s traktorji preveč dela. Nato grem do državnega tožilca in ta mi reče: »Ne vem koga naj obdolžim kot odgovornega za vašo nesrečo; kajti vi niste ne delavec ne kmet-kolhoz, ampak nekaj neopredeljenega.« Tudi okrajno sodišče je mojo tožbo zavrnilo. Kaj naj sedaj storim?« (Soc. Zemljedelija, 28. V. 37.)

Sovjetski zdravniki

I — »Radi zanikrnosti zdravnika Kobelkova, Košihina in zdravnice Savaljeve je oslepela neka deklica, ker so izrekli napačno diagnozo. — Zdravnica Panova je proglasila nekega težko bolnega za zdravega, pa je kmalu nato umrl. — Zdravnik Čurin je ukazal bolnikom dajati pokvarjeno hrano. — Zdravnik Šiškin pet dni zaporedoma ni prišel v kliniko, čeprav so ga bolniki pričakovali. Zdravnik Kropačev prejema denar za potrdila, kljub temu, da morajo potrdila izdajati vse klinike brezplačno. — A to je samo nekaj zgledov, kakšni so naši zdravniki.« (Kirovskaja pravda, 27. IV. 37.)

(g)

Otroci namesto preizkusnih živali

I — »Dne 23. maja t. l. so otrokom v dečjem domu št. 37 cepili koze. Zvečer so vsi ti otroci težko zboleli. Dognali so, da so jih cepili z nekim posebno močnim cepilnim sredstvom, ki je bilo namenjeno za preizkušnjo. Zdravniki so za strup dobro vedeli, za kaj je bil namenjen.« (Leningradskaja pravda, 29. V. 37.)

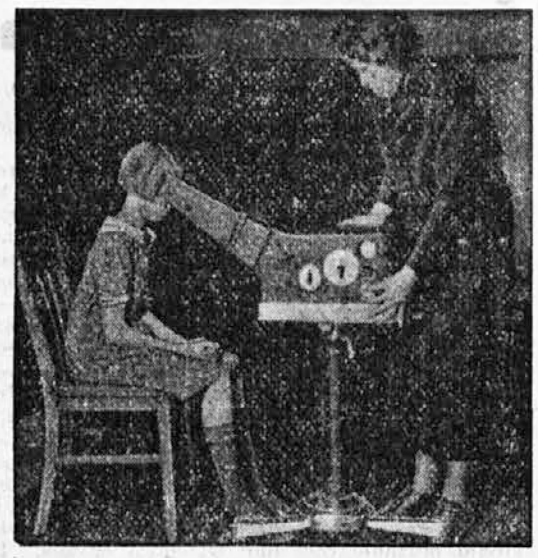

Neki zdravstveni zavod v Pensylvaniji je dobil nalog, da preišče šolske otroke, če jim manjka vitaminov ali ne. Za takšno preiskavo so izumili aparat, kakor ga kaže ta slika. Priprava temelji na reakciji učinka svetlobe na človeško oko.

Irski radio in njegovi poslušalci

Kljub neznatni razdalji med Anglijo in Irsko in kljub djestvu, da sta oba otoka bila do pred kratkim pod isto oblastjo, je razlika med njima tolika kot med severno in južno Evropo. Vzrok temu ne tiči toliko v podnebnih razmerah, dasi je podnebje Irske zaradi neposredne bližine zalivskega toka mnogo ugodnejše in milejše kot v Angliji, ampak v glavnem v rodovnem pogledu.

Irci so sredozemsko ljudstvo, večinoma španskega pokolenja, ki se je pomešalo s severnjaki, ki so v mnogočem vplivali na priseljence, ne da bi njihovo prvotno naravo mogli popolnoma ali vsaj v pretežni množini zatreti. Med Angležem in Ircem je večja razlika, kot med Angležem in Francozom. Čeprav sta oba naroda, irski in angleški, otoška naroda, se tega zavedajo in hočejo celinskim narodom pokazati svojo posebnost, nepripadnost in nadziralnost samo Angleži, dočim Irci skušajo ostati v najtesnejših vezeh s celino. Njihova prirojena nemirnost in želja po potovanjih jih žene po svetu; zato je Amerika preplavljena z Irci, ki najraje služijo kot policaji. Dobiš jih po vseh delih sveta (kakor Slovence), tako da je mnogo več Ircev drugod, kot na Irskem. Vendar imajo vsi samo eno željo še: počivati na irskih tleh: where the Shannou river fows (ob reki Shañon).

Vaje z letali na velikih francoskih manevrih. Letala delajo umetno meglo. To je res grozeča roka!

Ta razkropljenost in pa želja po nepoznanih deželah irskega naroda je vzrok, da so se na Irskem začeli tako vneto pečati z radiem. Kadarkoli Irec doma posluša radio, ga navdaja neizmerno »daljnotožje«, hrepenenje po svetu, po daljnih deželah.

Sedanji namestnik ravnatelja irske radiooddaje v Dublinu g. J. Hughes (izg. Hjuz) je pri radiu že od njegovega početka na Irskem, od leta 1926, kot poverjenik kulturnopolitičnega oddelka. Radiostudio in drugi upravni prostori so takoj poleg pošte, ki je z radiem v tesni zvezi, pobira pristojbine za radioaparate in upravlja z nabranim denarjem. Nekaj ga obdrži za razne tehnične naprave in izpopolnitve, nekaj ga izroči oddajni organizaciji za njene stroške (plače in honorarje napovedovalcev in raznih uslužbencev in predavateljev).

Na čelu irskega radia je ravnatelj, ki ga podpira podravnatelj in štirje odsekovni ravnatelji. Število poslušalcev je doseglo pravkar 100.000, kar pomeni med trimilijonskim prebivalstvom samo 3%. Več kot polovica vseh poslušalcev je v okraju Leinster in zopet več kot polovica teh je po velikih mestih (60.000 v Leinstru, 40.000 v Dublinu). Osredotočenje poslušalcev po mestih je opažati po vseh državah.

Dosedaj so imeli na sporedu 50% glasbe, 10% predavanj in razprav, 15% reklam. V enem letu se je število točk na sporedu v irskem jeziku podvojilo, tako da se jezikovna politika opaža celo v radiu. Do leta 1933 so se Irci po šolah učili angleško. Starinski irski jezik je postal že skoraj redkost. Od leta 1933 pa so ga zopet uvedli v šole kot obvezen predmet. Sploh so ga začeli vneto gojiti in vzporedno z njegovim razvojem naraščajo tudi radijska poročila v irščini.

Irec, posebno na deželi, vneto posluša radio, zato pa ravnateljstvo skrbi, da bi podeželane čim bolj navdušilo zanj in jim v vsakem oziru ustreglo, zlasti z izvajanjem narodne glasbe. Ker je ta glasba ostanek prastare kulture, jo je treba najprej nekoliko požlahtniti, povzdigniti na višino sodobne kulture in pridobiti zanjo tudi tako zvane boljše in višje sloje, obenem pa vzgojiti male ljudi in v vseh vzbuditi nekdanjo narodno šegavost in razposajenost. Glavni »odjemalci« irskega radia so malomeščani in kmetje, zato morajo biti na sporedu stvari, ki jih najbolj zanimajo in zadovoljujejo.

Irska ima sedaj tri radiopostaje: Athlon, Dublin in Cork, ki so med seboj povezane s kabli in imajo vse isti oddajni spored. Kakor že rečeno, je pretežna večina poslušalcev po mestih, zato je imel irski radio bolj meščanski značaj. Čim bolj pa se bo razširil po deželi, tem bolj se bo skušal prilagoditi novim potrebam, zlasti s svojim programom v irščini, ki jo po vaseh še precej govore, čeprav skoro nikjer izključno. Ko bodo tudi finančne razmere ugodnejše, mislijo Irci zgraditi kratkovalovno postajo za svoje izseljence, posebno one v Ameriki.

(g)

Maščevanje egiptovskih faraonov

V nekem grobu faraonov v »Dolini kraljev« v Egiptu so menda znanstveniki arheologi našli in razrešili napis: »Gorje mu kdor bi se drznil motiti grobni mir faraonov!« Znanstveniki so se v začetku nejeverno posmehovali takim praznovernim svarilom, toda številni poznejši nerazrešljivi in skrivnostni dogodki so začeli pretresati ne samo »vsemogočne« znanstvenike, ampak vso prosvetljeno Evropo.

Še nedavno so angleški časopisi poročali o skrivnostnih pripetljajih na nekem škotskem gradu, kjer so hranili neko kost iz faraonovih grobov, ki jo je pobrala na svojih potovanjih po Egiptu in prinesla s seboj kot dragoceno redkost lady Seton, žena lorda Setona iz omenjenega gradu. V gradu so se godile fako čudne stvari, da so se najbolj neverni s strahom spraševali kaj naj to pomeni; služabništvo ni hotelo ostati nobene noči več v gradu, kdor se je kosti dotaknil, je dobil neko neznano bolezen in največkrat za njo umrl. Slednjič je lady sklenila nesrečno kost spraviti nazaj na kraj, kjer jo je pobrala, a neko jutro so našli stekleni zvonec, pod katerim je kost ležala, razbit na drobne kosce, kost zdrobljeno v prah in močno železno ploščo podstavka zvito tako kakor bi je nobena človeška sila ne mogla zviti.

Ob tej priliki so začeli obujati spomine na številne žrtve skrivnostne sile, kateri so podlegli skoro vsi raziskovalci in njihovi spremljevalci Tutankamonovega groba. Sir Carter, ki je edini preživel vse svoje tovariše in spisal debele knjige o faraonih, se v svojem delu silno jezi zoper tako praznoverje, ki se polašča ljudi XX. stoletja in grozi uničiti vse racionalistične teorije, s človeškim umom samim pridobljene razlage, ki zavračajo vsako moč in bivanje nevidnih sil. A tudi ta véliki skeptik je prav na dan trinajstletnice, ko je odprl grob faraona Tutankamona, nenadoma preminul.

V svoji knjigi opisuje sir Carter natančno, kako skrbno so odpirali grob, da bi odstranili vsako naravno razlago kakih morebitnih smrtnih slučajev. Pri vsaki novi grobni votlini so se zagotovili, da ni v njej nobenih škodljivih plinov, delali so vedno v rokavicah in se na vse mogoče načine zavarovali proti morebitnemu okuženju ali zastrupljenju.

Znanstvenik, ki je vsa ta raziskovanja spravil na noge in jih vzdrževal z lastnimi sredstvi, lord Carnarvon, sicer ni bil praznoveren, vendar je priznal Edgarju Wallaceu, znanemu piscu policijskih romanov, ki se je za izkopavanja silno zanimal in je sedaj že mrtev, da nikakor ne zanika možnosti kakih nenavadnih posledic kot kazen za tako skrunjenje grobov. In res je bil on prva žrtev razžaljenega duha faraonovega. Umrl je za posledicami čira, ki se mu je naredil na licu, kamor ga je baje pičila neka muha, takoj ko je stopil iz zadnje odkrite sobe faraonovega groba. In ko so čez dalj časa potem odvili mumijo Tut-ank-amona, se je celo neverni sir Carter stresel, ko je na licu mumije opazil na isti strani in na istem mestu kakor pri lordu Carnavonu podobno brazgotino čira, radi katerega je lord umrl. Istega dne se je kača kobra, ki je v tistih krajih sicer redka in je bila starim Egipčanom sveta žival, priplazila v sobo sira Carterja in pičila njegovega kanarčka, ki mu je bil dražji kot vse drugo in ki ga je vedno in povsod jemal s seboj.

Žrtve maščevanja so se z neverjetno naglico množile. Vsi pomočniki in tovariši lorda Carnarvona so šli za njim v grob: njegov tajnik Dick Bethel, francoski arheolog Bénédite, Italijan Mario Pasanova; nekoliko pozneje anatom Douglas Derry, ki je mumijo odpiral in preiskoval profesor ameriškega vseučilišča in učenjak Laffleur, ki je umrl, preden je dospel v domovino; dva druga Američana, ki sta gledala raziskovanja iz radovednosti (eden, Jay Gould, je takoj pri vstopu v grobnico omedlel in čez tri dni umrl); Arthur Mace, zastopnik »Metropolitan Museum of Art« (umetnostnega muzeja) iz New Yorka, ki je sestavljal zapisnik v grobu najdenih dragocenosti, je umrl preden je dosegel Ameriko; žena profesorja Newberrya, ki je hotela obrobiti mrtvaški prt faraonov, je umrla, ne da bi svoje delo dokončala.

V naslednjih dveh letih je umrlo 16 časnikarjev, ki so se približali zakletemu grobu. Vsi uslužbenci »Egipčanskega muzeja« v Kairu, ki so kakorkoli prišli v dotik s kakimi predmeti iz nesrečonosnega groba, je zadelo neko zavratno zlo, ki jih je tiralo v smrt. Egiptolog E. White je bil od dneva svojega obiska pri Tut-ank-amonovem grobu kakor zasledovan zločinec, ki gleda na vsakem koraku, če mu ni kdo za petami; po cele noči ni imel nobenega miru več; po cele ure je sedel nepremično na svojem stolu in se brez konca nekaj menil sam s seboj. Končno je prišel do sklepa, da je boljše z življenjem končati, kot pa živeti v strahotnih mukah nekakšnega začaranja.

Samo skeptični sir Carter je živel še 13 let, dokler ni vseh dogodkov izčrpno opisal, se zadostno nanorčeval iz babjevernosti in nazadnje še sam nenadoma umrl.

Morda se da vse to res razložiti naravnim potom z raznimi zastrupljenji itd., ker je znano, da je toliko drugih učenjakov, ki raziskujejo stara grobišča, pa se jim doslej še ni nič primerilo, vendar pa vse učene razlage ne morejo in ne bodo nikdar mogle zatreti s svojimi lepimi frazami in dokazi bivanje nekega nevidnega sveta in nevidnih sil.

(g)

Programi Radio Ljubljana

Ponedeljek, 5. julija: 12 Glasbene slike tujih dežel (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13 Čas, spored, obvestila — 13.15 Razigrani zvoki (plošče) — 14 Vreme, borza — 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Pomen strelskih družin (Dušan Sinobad, Blg) — 19.50 Zdravstvena ura (g. dr. Ivan Matko) — 20 Nekaj citraških točk (plošče) — 20.10 Zanimivosti — 20.30 Instrumentalen koncert za harfo solo (ga. Liana Pasquali) s spremljavo godalnega orkestra — 21.30 Zvoki v oddih (Radijski orkester) — 22 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Zvoki v oddih (Radijski orkester).

Nanga Parbat v Himalaji, druga najvišja gora na svetu, kjer je plaz zagrnil v večni led letošnjo nemško ekspedicijo

32

LJUBEZEN, KI UBIJA

Ali je bila to zagrenjenost starega človeka, ki mu življenja strasti in greha ni več dostopno? Ali pa je hotel s takim govorjenjem tolažiti lastno vest, češ saj so drugi še slabši kakor jaz.

Ves čas sem molčal in mislil na to, da se vozim v oni kočiji s človekom, ki je morda morilec mojega očeta.

Očim je uganil, da mi njegova veselost ne ugaja. Nenadno je nehal govoriti. Pripeljala sva se v zapuščen konec gozda in sva izstopila. Hotela sva hoditi malo peš. Šla sva po zaviti stezi med golimi drevesi. Očim je hodil pred menoj v svojem površniku. Izza kožuhovine na ovratniku so se dobro videli prezgodaj osiveli lasje.

Ko sem ga gledal, kako je stopal pred menoj s sklonjeno glavo v zimski pokrajini, me je, kakor še nikdar, zagrabilo neskončno usmiljenje nad njegovo bedo. Ne vem, kaj je bilo vzrok temu. Ali najin popoldanski razgovor, ali otožnost, v katero me je spravila njegova živahnost med potjo, ali pa mrtva narava okrog naju.

Odkar sem ga poznal, se je prvič začelo mešati v meni sovraštvo z usmiljenjem, ko sem ga zagledal, kako se je hotel ogreti v tem bledem solncu. Bil je ves zgubljen, ves truden in tako žalosten.

Ne vem, kako dolgo sva tako hodila. Nenadno se je obrnil in mi dejal z obrazom, ki ga je žalost čisto strla: »Ne počutim se dobro. Vrniva se!«

Ko sva spet sedela v kočiji, je začel svoje nepričakovano nerazpoloženje zvračati na bolezen. »Ne bom več dolgo živel, sem že zadet. Toliko trpim, da bi bil že davno pustil to življenje, če bi ne bilo tvoje matere.«

In začel mi je govoriti o njej s tisto slepo ljubeznijo, ki sem jo že opazil na njem. Nikdar nisem dvomil, da jo je zares ljubil. Zdaj, ko je padal prvi mrak in sva se v diru vračala v mesto, sem spet poslušal njegove besede, ki so mi pričale, kako jo je ljubil. Videl sem, da jo je bolj ljubil kakor jaz.

Na koncu je pristavil, on, ki je toliko storil, da bi ločil mene in mater: »Ljubi jo vedno, zakaj kmalu jo boš sam ljubil.«

Če je bil kriv, kakor sem bil prepričan jaz, je gotovo vedel, da je postavil med sebe in mene edino ograjo in obrambo, zaradi katere si jaz ne bom nikdar upal povedati resnice: mater. Čutil sem, da je ta obramba močnejša kakor najhujša gotovost. Zakaj si še naprej brskal in iskal, sem se vpraševal v obupu.

A bilo je že prepozno, da bi se ustavil.

XIII.

Ali sem bil bojazljivec?

Kadar mislim na to, kaj bi lahko naredil s to roko, ki zdaj drži pero, si moram odgovoriti, da ne. A kako naj si razlagam, da je po tistih čudnih dneh, ko sem skušal zbuditi v očimu slabo vest, ko sem mu v njegovi pisarni govoril o zločinih, ki jih je izvršilo več ljudi, in o nevarnosti, ki iz tega sledi, ko sem ob njegovi bolniški postelji dejal: »Ne, gospod Masolle vas ni pozabil« in slednjič, ko sem mu v svojem lastnem stanovanju dal v roko obtožujoča pisma, kako je po teh prizorih moglo slediti toliko praznih dni, ko nisem prav ničesar naredil?

Očital sem si, da nisem cele mesece znal najti nič novega, kar bi me končno vendarle moglo pripeljati do jasnosti in do resnice.

Ampak, ali je bila to moja krivda?

Od trenutka, ko je očim imel v sebi dovolj moči, da ni podlegel prvemu, najbolj nevarnemu in najmanj pričakovanemu napadu, mi ni preostajalo drugega, kakor da čakam in preiskujem najmanjše podatke, ki bi jih mogel le slučajno dobiti.

Vrnil sem se spet na svoj stari način raziskavanja: kar nisem mogel dobiti zunanjih dokazov, sem iskal notranje, duševne. Zato sem mnogo časa prebil na materinem in očimovem domu.

To zaupno življenje, ki ni bilo iskreno, bi moralo biti zame in očima neznosno poniževalno.

Kako me je le on mogel trpeti v svoji bližini, če je vedel, česa ga sumim? In kako sem jaz mogel prenašati njega, ki sem ga dolžil tako strašnih stvari?

Kakor kača me je grizlo v srcu, kadar sem ga videl, kako sedi v vsem tem razkošju ob strani ljubljene žene in dejal sem sam pri sebi:

»Če je ta človek vendar morilec, zahrbten, bojazljiv, prostaški morilec?«

Predstavljal sem si ga takega, kakor bi zaslužil, da je: bledega, z zvezanimi rokami, ko v jutranjem mraku stopa na morilni oder, v strašnem duševnem boju mu izstopajo oči in pred njim se blesti rezilo sekire...

Namesto tega pa sem čul besede: »Ali te boli, dragi? Jakob, zakaj si naročil voz?... Odeni se. Kam greva v četrtek na kosilo?«

To je bil sladki materin glas, ki me je spravljal v obup.

Moje sumnje so rastle do blaznosti in te so bile vzrok, da sem ga hotel vedno držati pod nadzorstvom svojih oči, da bi mu moja navzočnosti prizadevala čim hujše muke. Toda on je vse to zadovoljno prenašal, da sem se nehote moral čuditi.

Danes, ko mi je jasno, kakšen delež je on imel pri umoru, razumem, da sem imel do njega močno privlačno silo, ki ga je vlekla k meni, čeprav mu je prizadevala bolečine. Jaz sem bil zanj živa podoba umorjenega, ki ga je preganjala, ki se je je bal, a vendar ni mogel živeti brez nje. Ni mogel misliti na drugo kakor nanj. Najino sovraštvo naju je zbliževalo in vleklo drugega k drugemu, kakor ljubezen. Njegova prisotnost je pomirila v meni viharje, ki so me napadali, kadar nisem bil pri njem.

»Slovenski dom« izhaja vsak delavnik ob 12. Mesečna naročnina 12 Din, za inozemstvo 25 Din. Uredništvo: Kopitarjeva ulica 6/III. Telefon 2994 in 2996. Uprava: Kopitarjeva 6. Telefon 2992. Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: K. Čeč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Jože Košiček.